

Војнопензионерске теме и дилеме

ДА СЕ НИКАДА ВИШЕ
НЕ ПОНОВИ

Ближи се крај невољама у вези са смањењем пензија. Србија бележи све боље фискалне и укупне привредне резултате, што ће се, надамо се, одразити на будућа повећања месечних примања.

Дан „Д“ када ће све постати јасно догодиће се у септембру ове године.

После последњег боравка представника Међународног монетарног фонда у Србији и начелног прихватања новог аранжмана названог „чуваркућа“ сасвим је извесно да ће закон којим је пензионерима чија су месечна примања већа од 25.000 динара смањена пензија за 21 одсто, па за 25 одсто, бити укинут. Тиме ће настати крај мукама које више од три и по године погађа популацију чија је пензија, према највишем правном акту државе, означена као лична имовина. И док су надлежни прећуткивали када ће се исправити неправда, што је у редовима пензионера изазивало незадовољство, па и реакције друге врсте, први су се огласили стручњаци из Фискалног савета Србије. Били су изричитии у оцени да је опасност од фискалног дебаланса, који може проузроковати и банкрот државне касе, престала и препоручили Влади Републике Србије да укине тај закон, односно да поново врати на снагу члан 80а Закона о пензијском и инвалидском осигурању (редовно шестомесечно усклађивање пензија).

Експерти Међународног монетарног фонда били су још конкретнији у захтеву: укинути закон о смањењу пензија. Првих дана преговора са надлежним државним органима имали су супротстављено гледиште да тај закон треба укинути постепено, или на рате, како би то једноставно народ рекао. Онда су људи који добро разумеју финансије, али и правне последице било какве одлуке, препознали да би даље одуговлачење да се закон укине произвело одређене проблеме правне природе. Наиме, када је престао да важи разлог због којег су уведене непопуларне мере одузимања дела пензија, логично је да се ти параграфи укину. У противном се отвара правна „бреша“ коју би искористили оштећени како би тужили државу и повратили одузети део пензија.

Унаставку преговора представници државе су изнели да се слажу да закон буде укинут, чиме ће пензије готово достићи ниво према решењу (о висини пензије) сваког пензионера понаособ. Јавности је помпезно обзнањена табела према којој ће крајем године почети да се исплаћују увећане пензије. При томе није испоштовано истовремено укидање закона и линеарно повећање примања за све категорије пензионера. Било је планирано да се пензионерима чија су примања до 30.000 динара додатно повећају пензије за око пет одсто, док би они са највећим пензијама добили само симболичних неколико динара. Тиме би трајно био нарушен пензионери систем у којем су два основна параметра за одређивање износа пензија дужина радног стажа и укупна средства којима је појединац допринео фонду за пензијско и инвалидско осигурање.

Јасно је да би таква одлука била преточена у уравниловку и то без правог и одрживог разлога. Читалац једног дневног листа упутио је тим поводом писмо које је и објављено. Навео је да познаје барем тројицу људи који су у младости, у трагању за већом зарадом, више пута одлазили у иностранство, радили „на црно“, доносили уштеђевину и поново се запошљавали у Србији, пре него што ће поново кренути преко границе. Такви су, по годинама старости, стасали до пензије, али им је релативно мали радни стаж „покварио“ сан о „дебелој“ пензији. Ако би им држава повећала износ пензије за додатних пет одсто, била би нанета неправда онима који су одрадили пуни стаж, мада има и оних који су радили више од 40 година.

Удружење војних пензионера Србије је више пута указивало на то да социјалне случајеве треба решавати социјалним мерама. Примања у Србији најчешће нису довољна за нормалан живот већег броја грађана. Стога је једини правилни пут установити материјални и социјални положај сваке породице, па онда помоћи свима онима који се налазе у незавидној ситуацији.

И док је посве јасно да ће закон који је погодио више од 700.000 грађана бити укинут крајем године, за сада се не зна да ли ће прве пензије по новом бити исплаћене почетком децембра ове године или почетком јануара идуће године. То ће се знати у септембру, када експерти ММФ-а буду још једном обавили контролу и установили колико је фискалног простора остало за повећање пензија и плата. За сада развој догађаја (раст друштвеног производа) иде у правцу добрих најав за увећање пензија. Одлучујућу улогу у финалне стварања комплетне слике националне економије имаће резултати који буду остварени у области пољопривреде.

Треба очекивати и то да, осим враћања одузетог дела, на шта се додају три потоња увећања пензија, остатак фискалног простора се линеарно распореди на све пензионере, а не само на оне са најнижим примањима. На тај начин би био испоштован крвни закон о пензијама.

Представници Владе Републике Србије указују на сталан раст приходне стране буџета. Та чињеница је у делу пензионерске популације имала одраза на предлог да се вишак средстава „складишти“ на посебном рачуну, па када се буде утврдио коначан биланс, треба размотрити могућност да се окрњени део пензија надокнади барем у делимичном, ако не и у пуном обиму.

Четири године непрестаног трпљења пензионера морају да послуже као горко

искуство да се државном касом располаже тако да се не нарушава баланс. Не поновило се никада више. Држава је посегла за нечим што је најављивала да се, вероватно, неће догодити. Пензије су стечена категорија у коју се дира тек ако се исцрпе све друге економске мере које стоје на располагању државе. Учињена је и историјска неправда: онима који имају најмање, одузето је највише, а онима који имају највише, најмање су редукована примања. Да појаснимо: најдуже су трајале мере смањења пензија, док су запосленима у државном апарату већ после три године враћена примања, да би после тога били у суфициту од око седам одсто у односу на примања у новембру 2014. године.

Новчана средства без којих су остали пензионери током дуге четири године примене заиста су велика. Није било довољно пара за нормалан живот, није било средстава за лекове и друге елементарне потрепштине. Тим мерама посебно су погођени војни пензионери. Огромној већини пензионисаних официра и подофицира пензија је једини извор прихода, па је, како је то формулисао Уставни суд Србије, потребно тој категорији посветити посебну пажњу.

Какав ће исход бити са одузетим делом пензије, показаће време пред нама. Уставни суд Србије, мада стално обећава, из тромесечја у тромесечје одлаже одлуку по многобројним уставним жалбама. Стварни разлози јавности нису познати. Ћутањем које траје више од две године Уставни суд доприноси подривању сопственог угледа највише правне инстанце у држави. Неоглашавањем се одлаже могућност оштећених да се, уколико буде потребно, обрате Европском суду за људска права у Стразбуру.

У сваком случају треба сачекати одлуку о престанку важења закона којим су делу пензионерске популације пензије драстично смањене. Од тога шта ће у одлуци бити записано зависи да ли ће средства бити надокнађена. Део медија већ спекулише како ће држава надокнадити штету пензионерима, а да се још увек не зна постоји ли за то правни основ. Мишљења правника су подељена, али време пред нама ће засигурно искристалисати ситуацију, па ће се моћи дати одговори на сва питања.

Међаш ће бити постављен у септембру. Тај дан с нестрпљењем чекају сви они који очекују укидање спорног и по многим неуставног закона. У име народа, Устава и правде!

Звонимир ПЕШИЋ

Са Скупштине Удружења војних пензионера Србије

ПОНОВЉЕНО ПОВЕРЕЊЕ ЉУБОМИРУ ДРАГАЊЦУ

У години у којој се обележава 25 лета од оснивања удружења, више него икада се наводи да је оно одиграло изузетно значајну улогу и да је данас потреба да се организација бави заштитом статуса и права војних пензионера већа него било када до сада. Протекле четири године остаће упамћене по многим резултатима које је остварило УВПС. Скупштина је протекла у конструктивној расправи и у атмосфери изражене борбе свим правним средствима за остварењем закинутих права војних пензионера.

Удружење је војнопензионерској популацији потребније него икада до сада

У Свечаној сали Дома ВС у Београду 6. јуна одржана је седма изборна Скупштина УВПС којој су, уз делегате, присуствовали и многобројни гости. Скуп је отворио председник УВПС Љубомир Драгањац. После интонирања државне химне и одавања поште колегама који су заувек напустили војнопензионерске редове, уследио је извештај о раду који је поднео председник Удружења Љубомир Драгањац.

– У протеклом изборном мандату Удружење војних пензионера Србије посебно се ангажовало у решавању статусних питања и проблема који су били од изузетног значаја за целокупну војнопензионерску популацију. У решавању тих горућих животних проблема испољени су стручност, упорност, стрпљивост и настојање да се све то остварује преко надлежних државних институција, рекао је на почетку обраћања Љубомир Драгањац и наставио:

*Председник УВПС
Љубомир Драгањац*

– Измене Закона, подзаконских аката и правилника који регулишу социјално осигурање војних осигураника, довеле су до озбиљног нарушавања тог система који је успешно функционисао више од тридесет година. Суштина тих измена сводила се на укидање или смањење досадашњих права из области пензијског и инвалидског осигурања, социјалне заштите, здравственог осигурања и стамбеног обезбеђења. Почело је са незапамћеном кампањом коју су водили ондашњи начелник Генералштаба и министар одбране, тврдећи да је главни узрочник немогућности повећања плата професионалним лицима велики број пензионера, јер по важећем закону пензије се морају усклађивати са кретањем плата. Кампања је успешно спроведена, па је 1. 1. 2008. године ступио на снагу измењени закон у односу на начин усклађивања пензија, тако да се војне пензије не ускла-

ђују са кретањем плата професионалних војних лица, него како то регулише Закон о ПИО. Од тог тренутка настају велике промене у износима пензија за војна лица истог чина и положаја само пензионисаних у различито време. Истовремено Фонд за СОВО непрекидно доноси измене правилника и прописа којима се стечена права смањују или укидају. Престаје издвајање средстава из доприноса за стамбену изградњу и једнократну новчану помоћ, укида се накнаде за хранарину при одласку на лечење, умањују се накнаде за увећане трошкове живота и др.

Уставни суд праведно одлучио

Драстичан пример непоштовања и непримењивања Закона је оспоравање права на ванредно повећање пензија за 11,06% где су надлежни органи упорно тврдили да то право не припада војним пензионерима. Више од три године трајало је доказивање и вођење судских поступака да се то право оствари. У првој половини 2012. године Уставни суд први пут усваја уставну жалбу у којој наводи да су испуњени законски услови за признавање права на ванредно усклађивање пензија и да то није могло одвојено да се цени у односу на војне осигуранике. Војне пензије после 1. 1. 2008. године морале су бити усклађене на исти начин, под istim условима и у истој висини као и пензије корисника у осигурању запослених.

Очекивало се да ће надлежни органи предузети мере да се безусловно спроведе одлука Уставног суда, али наступа тиха опструкција и недоношење пресуда по поднетим тужбама, а и настојање да се војним пензионерима што више закине. У парничним поступцима доносе се пресуде да се у ванредно повећање пензије укључи редовно повећање од 4,21% тако да уместо повећања 11,06% имамо повећање од 6,57%. Истовремено примењује се одредба застарелости на потраживања која се односи на периоде

Свечаност је отпочела интонирањем државне химне

изван три године од дана подношења тужбе.

Због свега наведеног Удружење је предложило чланству да то право остварују судским путем што је и огромна већина и учинила. Убрзо су скоро сви судови почели да доносе пресуде са којима војни пензионери нису били задовољни због умањеног процента повећања за 4,21% и непризнавања дуга за 2008. и 2009. годину, због застарелости потраживања. Многи су на такве пресуде упутили жалбе које су виши судови одбили.

Да би се некако ово питање решило Влада Републике Србије у октобру 2015. године доноси закључак којим се КВП пружа могућност вансудског поравнања и једнократна исплата неисплаћених потраживања. Руководство Удружења је о оваквом решењу обавештено истог дана када је закључак и донет. Био је то велики изазов за даље поступање. Прихватили смо да организујемо информисање на којем би највиши органи Владе објаснили начин спровођења донетог закључка. Ми смо дали комплетну информацију о позитивним и негативним странама

и предложили да сваки појединац треба сам да одлучи како ће се односити према понуђеним решењима. Већина се одлучила да део потраживања која нису обухваћена судским пресудама и оно што је одбијено због застарелости реализује вансудским поравнањем. Судски поступци и даље су текли веома споро, па је велики број пензионера тражио да се рок за вансудско поравнање продужи. Влада Републике Србије до сада је, по нашим захтевима, три пута продужавала рок за поравнање и на томе смо јој веома захвални.

За штету нико није одговарао

Драгањац је аналитички заокружио излагање о ванредном усклађивању војних пензија следећим речима:

—Целокупна догађања око ванредног повећања пензија за 11,06% упућују на неколико закључака:

—Нанета је огромна штета војним пензионерима и Републици Србији и да за то нико није одговарао.

—Ондашњи министар одбране грубо је прекршио закон, када је одбио да повећа пензије за 4,21 одсто, јер је укупно повећање плата професионалних лица у тој години било веће од пет одсто

—Промењен је закон о усклађивању војних пензија, а плате професионалних лица нису повећаване онако како је то најављивано. У односу на примену измењеног закона о усклађивању војних пензија постојала је организована опструкција на свим нивоима.

—Уставни суд кроз одлуке по уставним жалбама у односу на примењени проценат и према застарелости девалвирао је првостепену одлуку, прихватајући одлуке апелационих судова и виших судова.

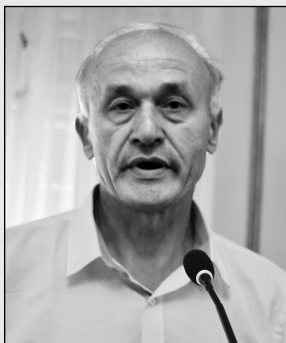
—И даље се воде појединачни судски поступци по питању уврштавања 4,21% у ванредно повећање од 11,06%, па треба сачекати њихово окончавање да би се, евентуално, повели нови спорови.

Скупштином је председавао Марко Неговановић

ПОРУКЕ ГОСТИЈУ

Раде Вуковић, председник Удружења војних пензионера у Републици Српској:

„Ми смо (удружење у Републици Српској) неколико година функционисали и имали одређених проблема у раду. Онда смо дошли до закључка да спроведемо реорганизацију и то смо и учинили. Као и свугде у животу имали смо више идеја, односно два различита концепта. Ту ситуацију, без овог удружења, нисмо могли сами да разрешимо и обратили смо се председнику Љубомиру Драгању. У тиму гоји је долазио у Бања Луку, осим Драгања, били су и Зоран Вучковић, Симеон Туманов и Остоја Поповић. Захваљујем им на напору и свему ономе што су учинили. Без њихове помоћи не бисмо превазишли проблеме. Створили смо ефикасније и рационалније удружење. Оно сада има одрживи развој“.

Златомир Грујић, председник Удружења пензионисаних војних летача и падобранаца:

„Захваљујем генералу Драгању на топлим речима

о нашем удружењу које је одржало своју 26. Скупштини. Позитивно оцењујемо деловање УВПС и пружамо подршку удружењу и његовим органима. Пре 25 година било је преко потребно основати удружење. Требао је решити закидање наших права. Данас је удружење још потребније. Морамо остати јединствени, заједнички деловати. Сада водимо рововску битку да се наш правни статус регулише. Не дозволимо да нас поједине групе разбију и умање оштрицу нашег рада. Морамо сачувати достојанство без обзира на тешкоће. Наша борба се заснива на примени правних средстава. Морамо остати управни. Желим да нас и даље ово руководство води овим путем“.

Радивоје Здравковић, секретар Удружења војних пензионера Црне Горе:

„Указана ми је част да вас поздравим, да вам зажелим дуг живот, добро здравље и добре пензије. У Црној Гори нас муче исти проблеми као и вас. Нас је 250 без икаквог стана. Нема изгледа да се ово питање скоро реши. Једина је утеха то што смо код старијих пензионера успели да задржимо надокнаду за увећане трошкове живота. Они који сада одлазе у пензију, то право немају. Тужбе за окрњене пензије су решене, па поништене. Наш адвокат се жалио суду.“

Оптерећује нас нерешени проблем здравственог осигурања за 33 војна пензионера који примају пензије из Србије, а пребивалиште им

је у Црној Гори. Писали смо акта на више адреса, али нема резултата. Замолио бих вас да покренете поново да се међудржавним уговорима то реши.“

Лука Кастратовић, председник Извршног одбора Клуба генерала и адмирала Србије

„Поздрављам вас у име Клуба генерала и адмирала, колективног члана УВПС. У

протеклом периоду Клуб је одржао неколико скупова и објавио Зборник радова о агресији 1999. године. Ове године ћемо одштампати друго допуњено и измењено издање. Надам се да ћемо завршити рукопис до краја месеца, како би се стигло за сајам књига. Желимо да то остане за покољења која долазе. Ове године је 100 година од завршетка Великог рата, а пре четири године овде је одржан међународни скуп, уз учешће представника из Европе и Азије...“

Надлежним органима упутили смо предлог да Србија покрене питање преиспитивања хашких пресуда“.

Владо Ђукић, председник Удружења војних бескућника

„Сматрамо да је постојање УВПС од великог значаја за целу пензионерску популацију. Војни бескућници су чланови обе организације, па с правом очекујемо помоћ и подршку. Ове године обележили смо 20 година од формирања нашег удружења и 27 година војног бескућништва. Ми поседујемо више од 50 регистратора докумената. Светла тачка у

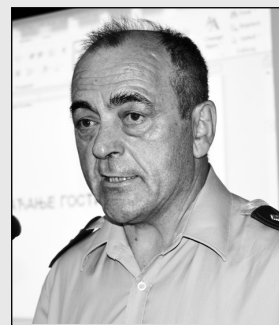
заједничком раду било је организовање округлог стола.“

Више од 20 година наши чланови у СРЦ Сурчин станују у зградама за чију је изградњу употребљен азбест, па је повећано умирање од карцинома.

Док чекамо на станове и даље нам одузимају одвојене животе. Када нам деца одлазе из породице, када нам умиру чланови породице, када нешто наследио одузимају нам следећу квадрат. Ми немамо право на викендице, јер чим се то сазна, донесу решење, па нам опет одузимају.

Како сада следи израда подзаконских докумената и правилника, од вас тражимо разумевање, сарадњу, помоћ и заједничко деловање“.

Пуковник Славољуб Сталетовић, управник Центра војномедицинских установа Београд:

„Не знам да ли је већа част или задовољство да присуствујем оваквом скупу. Ви сте пре свега ветерани који сте се часно борили од 1991. до 1999. године. Поздрављам вас у име начелника Управе за војно здрав-

По свему судећи војне пензионере је, у материјалном смислу, највише погодило смањење пензија које се одвија више од три и по године. О томе је председник УВПС рекао:

–Законом о привременом уређивању начина исплате пензија обухваћено је 96% војних пензионера. Војне пензије овим законом смањене су у просеку за 15,6%. Уколико овај закон буде примењиван до краја 2018. године војним пензионерима биће мање

исплаћено од пет до девет месечних пензија.

Удружење је било против доношења овог закона јер смо добро знали какве ће негативне последице имати драстично смањење пензија. Истовремено смо истицали да терет ста-

ство пуковника Угљеше Јовичића. Користим ову прилику да вас обавестим да ће од јесени бити уведени и систематски прегледи за војне пензионере.

Знам да имате примедбе на војно здравство. Имате проблема са издавањем лекова у амбулантама за само месец дана. Од 1999. године се тек сада организовано расправља о последицама дејства на здравље осиромашеног уранијума. Двојица лекара, двојица браће приближно су оболела од истог обољења. Наш колега је све претраге обавио за три месеца, а други, који је то чинио у цивилном здравству, успео је то да уради за шест месеци. Рекао је брату да чувамо војно здравство, да оно вреди.

Ви сте пример часне и одговорне борбе у рату и у миру. Борите се у оквирима закона. Чувајте војно здравство“.

Љубомир Марковић, председник Савеза потомака за неговоње традиција ослободилачких ратова од 1912. до 1918. године:

„Ви сте потомци славних предака. Част ми је да вас поздравим у Ратничком дому, у кући коју саградише наши преци да бисмо се ми потомци окупљали и евоцирали успомене на раније генерације. У години када обележавамо 100 година од краја Првог светског рата хоћу да захвалим УВПС које сјајно доприноси чувању традиције ослободилачких и праведних ратова.

Ваше удружење јача љубав према отаџбини. Хоћу да вам захвалим на дивној надградњи, на доприносу одбрани земље и народа у данашњим условима. Нећемо изневерити наше претке. Морамо сачувати нашу отаџбину са Косовом и Метохијом, како нам Бог помогао“.

билизације није равномерно распоређен и да је највећи терет пао на пензионере, а и да су многи богатији остали поштеђени. У односу на плате запослених смањење пензија је било знатно веће, а када је вршено усклађивање пензионерима су повећања

била знатно мања, тако да је већина запослених у плусу седам одсто, а пензионери у минусу и до 17 одсто.

Свима је добро познато шта је Удружење у протеклом периоду учинило да би ови Закони били укинута. Последњим обраћањем председници Владе Републике Србије захтевали смо да се по хитном поступку Закони укину и да се пензије исплаћују по важећим решењима.

Најава председника државе и премијерке да ће наведени закони бити укинута код највећег броја војних пензионера наишла је на позитиван одјек и подршку.

Државни органи и релевантне међународне и домаће финансијске институције констатовали су да је извршена финансијска консолидација, да је буџет у суфициту, да је смањен јавни дуг, да је повећан бруто друштвени производ, да је учешће пензија у бруто производу сведено на испод 11%, као и да је смањено издавање за пензију из буџета на 39% чиме су створени услови да се закони одмах укину. Пензије треба вратити на износ по решењима Републичког фонда ПИО а евентуално повећање пензија не треба вршити селективно. Проблеми малих пензија не треба решавати нарушавањем постојећег Закона већ социјалним мерама формирањем социјалног фонда и доделом једнократне новчане помоћи.

Вратити пензије у Фонд за СОВО

Осврћући се на пензијско и инвалидско осигурање Драгањац је подвукао:

– Систем социјалног осигурања војних осигураника разграђен је и нарушен. Пензије војних пензионера у односу на плате професионалних војних лица износе око 60 одсто што је у односу некадашње решења мање за око 25 одсто. Заиста постоје многобројни разлози да се пензијско и инвалидско осигурање војних осигураника врати у систем СОВО и да убудуће то треба да буде тежишна активност нашег Удружења, нагласио је Драгањац.

Представници организација с посебном пажњом су пратили рад Скупштине

ЧЛАНОВИ ГЛАВНОГ И НАДЗОРНОГ ОДБОРА

Скупштина је изабрала следеће војне пензионере за чланове Главног одбора УВПС: Божидар Бабић, Симеон Туманов, Бранко Петковић, Коста Новаковић, Бранко Бакић, Славко Дошеновић, Зоран Јанковић, Добривоје Димитријевић, Марко Неговановић, Милорад Колашинац, Милован Лалић, Милорад Орељ, Светислав Петровић, Крум Васев, Станко Царић, Жељко Лазић, Синиша Бесић, Живан Марковић, Душко Мајић, Ђорђе Момчиловић, Слободан Ђурић, Драгутин Страхинић, Војислав Антић, Никола Милковић, Александар Симоновски, Бошко Накић, Цветан Стаменковић, Миланко Бањанац, Ратко Ђорђевић Милутин Пантелић, Добросав Милић, Драган Петровић, Воја Младеновић, Жарко Петровић, Ђорђе Николић и Воја Стојановић. По функцији су чланови Љубомир Драгањац, председник УВПС који је и председник Главног одбора Скупштине УВПС, Светомир Обренчевић, потпредседник УВПС који је и потпредседник Главног одбора Скупштине УВПС, Зоран Вучковић, председник Извршног одбора Главног одбора Скупштине УВПС и Слободан Пејовић, потпредседник Извршног одбора Главног одбора Скупштине УВПС.

У Надзорни одбор изабрани су:

Миле Глумац, за председника; Веселко Плазанчић, за потпредседника; Љиљана Стојковић, Василије Милонић и Ђорђе Марковић, за чланове.

Војно здравство се поново нашло у великим проблемима, о чему је први човек репрезентативне војнопензионерске организације казао:

—Здравствена заштита за многе војне пензионере је од животног значаја и због тога је она стална активност свих органа Удружења. Очекивали смо да ће почетком ове године бити усвојен нови Закон о здравственом осигурању и здравственој заштити војних осигураника и веома смо изненађени да је то питање враћено на почетак. Органи Министарства одбране су истицали да су новим законом побољшана права војних осигураника и да ће се применом тог закона брже решити проблеми који постоје у војном здравству. Залажемо се да се што пре тај закон поново нађе у процедури за усвајање јер нема смисла да се ради по Закону државе и војске које више не постоје, тим пре што по њему не могу да се доносе и мењају подзаконска акта. Вишегодишњи проблеми ненаменског трошења новчаних средстава из доприноса за здравствено осигурање (плаћање боловања до 30 дана) је решен, што ће омогућити боље снабдевање лековима и санитарним материјалом.

Неопходно је да се по питању примарне здравствене заштите предузму хитне мере у решавању проблема који настају због непопуњености кадровима у јединицама које пружају здравствене услуге војним пензионерима, неусаглашеним питањима у погледу примене уговора са Републичким фондом за здравство. Уговор треба допунити и за све друге потребе за које војно здравство нема капацитета. Војни пензионери очекују да се до краја године уведу електронске здравствене књижице и да се издавање лекова продужи на два и више месеци.

Усвајањем закона о посебним условима за реализацију пројекта изградње станова за припаднике снага безбедности и новог Правилника о стамбеном обезбеђењу очекујемо да ће бити стамбено решен највећи број војних пензионера. За примену овог закона биће донета подзаконска акта која ћемо благовремено достављати свим нашим организацијама. Законом је предвиђено да се пројектује и граде станови структуре од гарсонјере (до 32м²) до четворособног стана (до 90м²). Површине по структури стана могу се увећати или умањити за плусминус 10%, ако то захтева распоред станова у згради.

Приоритет за куповину има лице које нема трајно решену стамбену потребу. Цена стана по квадратном метру износиће до 500 евра у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије.

Сарадња са организацијама у региону

Успостављена је успешна сарадња са сличним војно пензионерским организацијама у Републици Бугарској, Румунији, Македонији, Републици Српској и Црној Гори. У току су контакти за успостављање сарадње са организацијама у Републици Мађарској, Италији,

РЕКЛИ СУ...

Милан Мијаиловић, делегат из Општинског одбора УВП Чукарица:

„Проблеми чије је решавање у току и мере које новоизабрано руководство мора наставити, за неке активније и упорније, код институција система, али и у својим организационим структурама, свакако легалним и легитимним средствима и активностима, могли би бити следећи:

—Радити на акционом јединству чланова и организација и омасовљавању Удружења, посебно млађим војним пензионерима,

—Информисати чланове путем сајта, листа војни ветеран, али и комуникацијом посредством органа и организација,

—Покренути иницијативу код МО и евентуално Фонда ПИО за праведнији однос плата професионалних припадника и пензија истог чина и положаја. Раније су пензије износиле је 85% од плате, а сада је то 61%, што је видан пад стандарда КВП.

—Најављено укидање закона о привременом умањењу пензија до краја године и модалитетима корекције а обзиром на наша досадашња искуства код правосудних органа по питању пензија остаје да се надамо да ће то бити онако како је најављено.

—Министарству одбране, односно Управи за традицију, стандард и ветеране, изразити захтев за помоћ у финансијама за редовно функционисање Удружења,

—Стамбено обезбеђење КВП је веома независно, махом због догађања 90-тих година. Укупно 8.744 војних пензионера нема коначно решено стамбено питање, а од тог броја 4.228 нема кров над главом. Већи број их је у поодмаклим 70-тим годинама живота, па треба упорно тражити решења.

—Инсистирати код Министарства одбране и Министарства финансија да се укине порез на оружје.

Иван Милошев, члан Градског одбора УВП градске организације Ниш

Слажем се са изнетим ставом у извештају о условима у којима живимо и у којима делује наше удружење, али се не могу сложити да се са тиме помиримо и да тражимо олакшавајуће околности за однос власти како према нама бившим, тако и садашњим професионалним војницима. Наиме, увек смо пристајали на то „да је држава у проблему и да ми као патриотски опредељени“ морамо да јој помогнемо. Сви смо сведоци како се та иста држава понела према нама који смо, да не лицитирам бројкама, али најмање 50% дошли из бивших република након 1992. без стана, а добрим делом и без покућства са породицама.

И ту смо поделили са народом бриге и проблеме преживљавања. Многи су од последица брига и борбе за живот изгубили ту битку. Већином смо се сами сналазили.

Још увек има незбринутих, а навешћу вам пример да је у Нишу тек након трагичних дешавања једна породица добила решење на стан у коме су живели у сустанарству са другом породицом. Четворочлана и двочлана породица у једном стану од 60 квадрата, од 1992. године до сада. Супружници из двочлане породице су преминули...

Сви смо се, некако, усредсредили на 11,06% и на дуг из 2004. године, а заборавили смо на дуг за плате који је у периоду од 2000-2004. износио од 600.000-1.000.000 динара по појединцу. И ником ништа.

Ми из градске организације Ниш увек смо давали подршку руководству у борби за остваривање наших стечених права кроз институције система на законит, легалан и легитиман начин, иако смо често водили полемике и жустре расправе да ли ићи на радикализацију исказивања нашег незадовољства кроз протесте или на сличан начин. У великом броју се слажемо да треба ићи на протесте онда када се исцрпе сва правна и расположива средства.

Интензивирати наше активности кроз догађаје из друштвеног живота у срединама у којима живимо. Истицати ангажовање појединаца, групе и удружење у целини, те на тај начин вршити популаризацију нашег удружења. Наиме, како смо популаризација која по природи ствари нестаје, и бројчано се смањује, (слаб је прилив нових чланова), у наредном периоду борба за сваког новог члана је борба за опстанак удружења.

Предлажем да ново руководство у наредном мандату уврсти у приоритет налажења начина како од млађих пензионера добити што више њих за чланове нашег удружења. Можда, ако је потребно, да променимо и део статута. Морамо се сви ангажовати на овом приоритетном задатку јер удружење чине чланови, а не руководства. Морамо се окренути повећаном броју активности на више окупљања и промоцији активности удружења кроз медије и то агресивније него до сада.

Желим вам добро здравље и личну и породичну срећу а новом руководству, које ћемо изабрати, пуно среће у обављању обавеза у очувању угледа удружења и остваривање победа у борби за наша стечена права“.

Младен Старчевић, представник Градске организације УВП Крагујевац:

„Ја сам из организације у Крагујевцу, где делује 800 чланова. Добро радимо и сви су задовољни. Подржавамо извештај. Навешћу проблеме које не треба да решава држава него ми и Министарство одбране. Имамо пет лекара а сваког дана ради најчешће само један. Остали су на задацима или су одсутни. Људи чекају 4-5 сати да би добили рецепт. У лабораторији је шест година упражњено место. Одлазило у лабораторију која је удаљена осам киломе-

Турској и Белорусији. Регионална сарадња успостављена између ГрОр Зајечар са организацијама из Видина (Бугарска), Крајове и Турну Северина; Нови Сад са Темишваром (Румунија), Сомбор са Бајом (Мађарска).

Удружење значајну пажњу посвећује информисању чланства и јавности. То се пре свега остварује преко гласила „Војни ветеран“, Сајта УВПС и непосредним информисањем (жива реч).

тара. Даш 200 динара за такси да те одвезе, даш још 200 да те врати. Поново даш 200 да одеш по резултате и још 200 да се вратиш. Имамо веома добру приватну лабораторију на само 200 метара од амбуланте. Писали смо, предлагали, али ништа од тога.

Стоматолози су још већи проблем. Ако те боли зуб, добијеш упут па на ВМА да ти изваде зуб. Устајеш у пола пет, па анестезија, изваде ти зуб и до пола пет чекаш на превоз. Зар није јефтиније да дамо тамо у Крагујевцу 1.200 динара за вађење зуба. Лекови се и даље издају само за месец дана.

У Крагујевцу немају обрасце рецепата, па их фотокопирају. Дођем у амбуланту Славија и тамо се апотекарка крсти да ли је могуће да се фотокопира рецепт. Тражи ми број мобилног телефона, ако јој шеф не призна рецепте.

Дом ВС у Крагујевцу већ 18 година зврји празан. Имали смо леп кутак а наша војска нас истерала. Ту су игралишта, немамо приступа. Хтели би да играмо боће, али не можемо. Дом пропада, а ја кажем: ако не зна војска шта ће са њим, нека га да обданишту. Да се не плаћају струја и вода. Да не фотокопирамо рецепте. У мом комшилуку већ три године је један стан празан. Три пута дрогерашу улазили унутра... Војска дала 30 хектара граду, а ниједан стан није добила.

Миле Глумац, председник Надзорног одбора УВПС:

„У претходном периоду Надзорни одбор УВПС је сваке године вршио контролу материјално-финансијског пословања, о чему смо сваке године достављали извештаје и упознавали Главни одбор и Скупштину. Материјално-финансијско пословање (МФП) нашег удружења вршено је у законском оквиру, то јест онако како је предвиђено у статуту и програмом нашег удружења. Желим да скренем пажњу да је МФП је важан сегмент рада. Важно је како се троше средства. Удружење, као и друга правна лица, примењује Закон о рачуноводству. Рачуноводство је доста сложено и молимо да се прописи примењују да не би дошло до негативних последица. Лице које води књиге већ наредног дана мора да врши књижење.

Кроз неке контроле има појединачних случајева да се у општинским и градским организацијама одреди лице које није стручно за обављање ових послова. Новац не може да се покреће без документа. Мора постојати контрола зашта је новац утрошен. Молим сва одговорна лица да не поцењују ово пословање.“

Остварен је продор у јавна средства информисања који врло често узимају информације са нашег Сајта и то објављују у својим новинама (дневни лист „Политика“).

На посебан одјек наишле су следеће рећи Љубомира Драгањаца:

Све одлуке донете су једногласно

-Удружење војних пензионера Србије када упућује критике или захтеве државним органима, тиме им се не супротставља већ принципијелно, смерно и објективно покушава да надлежне благовремено и у доброј намери упозори да правилно примењују законска и подзаконска акта, како би војни пензионери остварили своја права која имају по Уставу и законима. Дакле, Удружење није против власти, нити се на тај начин понаша, већ настоји да се створе опште прихваћени услови за живот и активности војнопензионерске популације. Ми желимо снажну, правно уређену, демократску оријентисану и поштовану државу у којој ће сви грађани живети равноправно и без било какве дискриминације.

Наше будуће активности посветићемо:

- Достојанственом и садржајном обележавању 25 година постојања и рада УВПС;
- Покретању иницијативе да се поново успостави јединствен систем социјалног осигурања војних осигураника;
- Квалитетнијој и свеобухватнијој здравственој заштити на свим нивоима лечења;
- Коначном разрешењу стамбених потреба за највећи број војних пензионера;
- Социјално-хуманитарној заштити и помоћи КВП;
- Настојањима да што већи број војних пензионера буду чланови Удружења;
- Развијању и јачању међународне и регионалне сарадње са сличним организацијама.

Председник Кандидационе комисије Бранко Бакић обавестио је делегате о одржаним изборним скупштинама општинских и градских организација, да су у демократској процедури поред предлагања избора кандидата на локалном нивоу предлагани и кандидати за руководство УВПС. Предложена

листа представља изражену вољу чланова.

Делегати су изабрали руководство које ће предводити Удружење у наредне четири године. За председника УВПС поново је изабран Љубомир Драгањак, а за потпредседника Светозар Обренчевић. Председник Извршног одбора је Зоран Вучковић, а председник Надзорног одбора Миле Глумац.

Честитајући новом руководству на избору председавајући Марко Негованић је рекао:

„Дозволите да честитам новоизабраном руководству. Да им пожелим да наставе са пословима очувања статуса и свих других права војних пензионера, да она буду смештена тамо где им је место по Уставу и закону. Да то буду идеали и вредности за које ће се борити. Није то лако јер је тешко оствариво, али нека буде то мера колико смо остварили, а колико је тога нарушено. Треба и даље да наставе са активностима за очување висина наших пензија али и за борбу за вреднији живот наших пензионера. Да наставе са хуманитарним активностима. Нађите ми једну организацију у Србији која издаваја готово половину свога буџета за помоћ онима који су социјално и на сваки други начин угрожени. Општинске и градске организације не само да додају исход борби на макро плану, већ да и оне, као до сада, наставе са радом који ће сваком члану омогућити да живи вреднији и достојнији живот. То су идеали, то су вредности. Нека буду и критеријуми колико смо тога постигли.

На крају Скупштине на указаном поверењу које обавезује на максимално ангажовање захвалио је новоизабрани председник Љубомир Драгањак. Захвалио је на јединству које је гаранција досадашњег и будућег рада.

После завршене Скупштине одржана је конститутивна седница новог Главног одбора УВПС.

Звонимир Пешић
Милан Чуљић

Пензионисани генерали Србије активно доприносе одбрани земље

СТУДИЈА О РАТУ 1999. ГОДИНЕ

Шта се све догађало током 78 дана одбране од агресије НАТО-а, у два тома, на 1200 страница биће ускоро обзнањено у књизи која ће бити основа за изучавање наше новије историје и примењене вештине ратовања

О томе шта је Клуб урадио током минулих месеци извештај је поднео генерал-потпуковник у пензији Миломир Миладиновић

Радно председништво Скупштине овога пута није имало много посла

Министру одбране Александру Вулину одељена је Медаља српских генерала

Ових дана (13. јуна) Клуб генерала и адмирала Србије одржао је свечану седницу Скупштине, у знак сећања на формирање тог удружења 2005. године. Била је то прилика да се сумирају резултати од почетка године, назначе правци даљег деловања и да се уруче додељена признања.

Свечаној седници Клуба присуствовали су и многобројни гости, међу којима и министар одбране Александар Вулин, изасланик начелника Генералштаба ВС бригадни генерал Дејан Јанковић, представници организација и удружења са којима Клуб сарађује, међу којима су били председник Београдског форума за свет равноправних Живадин Јовановић, председник Друштва српских домаћина проф. др Миладин Шеварлић и други.

Својеврсни рапорт о томе шта је Клуб урадио током 2018. године поднео је председник Скупштине Клуба генерал-потпуковник у пензији Миломир Миладиновић.

—Тежишни задатак којим се бавимо је израда Студије „Војска Југославије у од-

Заједнички снимак добитника признања Клуба генерала и адмирала Србије

брамбеном рату 1999. године“, у чијем раду учествују осам генерал-пуковника, десет генерал-потпуковника, десет генерал-мајора, један контраадмирал, два пуковника и један капетан бојног брода, од којих су три била команданти стратегијских групација, пет помоћника министра одбране и начелника Генералштаба ВЈ, десет

начелника сектора и управа у Савезном министарству одбране и Генералштабу ВЈ, један командант корпуса, један заменик начелника Школе националне одбране, два помоћника команданата стратегијских групација, један председник Врховног војног суда, један заменик начелника клинике ВМА, три команданта бригаде и 27 ге-

Сусрет војних пензионера у Дому ВС у Нишу

ЗАЈЕДНО БИВШЕ И САДАШЊЕ СТАРЕШИНЕ

нералштабних официра. Међу наведеним је и 10 доктора наука, а четири имају академско звање магистра. Оваким саставом кроз јединство теорије и праксе желимо да прикажемо истину о догађајима из не тако давне прошлости због света, због нас али највише да оставимо капитално дело нашим потомцима. У обавези смо да студију завршимо и представимо је на предстојећем сајму књига у Београду, рекао је Миладиновић.

Медаља српских генерала, највише признање Клуба генерала и адмирала Србије додељена је министру одбране Александру Вулину, за посебан допринос развоју система одбране и резултатима оствареним у враћању ранијих, у пракси осведочених решења, која су одлукама ранијих министара била укинута.

Обраћајући се присутнима министар одбране Александар Вулин је истакао: „Признање вреди онолико колико вреди онај који га додељује, а када је из ваших руку онда долази од људи који су створили, који су чинили и бранили, а који су и данас у строју

КО СЕ ОКИТИО НАЈВИШИМ ПРИЗНАЊЕМ

Медаље српских генерала, као највише признање Клуба генерала и адмирала Србије додељене су и Миломиру Миладиновићу, Миловану Берберском, Рилану Даљевићу, Симу Папићу, Родовану Василевићу, Вукајилу Чађеновићу, Мирославу Филиповићу и Томиславу Младеновићу.

ЗАХВАЛНИЦЕ НА ПРАВЕ АДРЕСЕ

Клуб је уручио и захванице појединим организацијама са којима остварује добру сарадњу. То признање припало је Војној штампарији – Београд; Београдском форуму за свет равноправних; Вељку Бућковићу, потпуковнику; Мр Небојши Кујунџићу; ЈКП „Зеленило“ – Београд; Зорану Лубури, бригадном генералу у пензији; Селимору Марковићу, Кустосу споменика „Чегар“ - Ниш, ХК ПК „YUMKO“ A.D – Врање; Управи за традицију, стандард и ветеране Министарства одбране;

одбране земље, јер су томе посветили цео живот. Признање долази од људи који су од наше војске у најтежим временима направили име за углед. Са искреним поносом и задовољством сваки пут се сретнем са вама, јер сваки пут одем богатiji за знање и искуство, за оно што је неопходно и овој генерацији и овој војсци“.

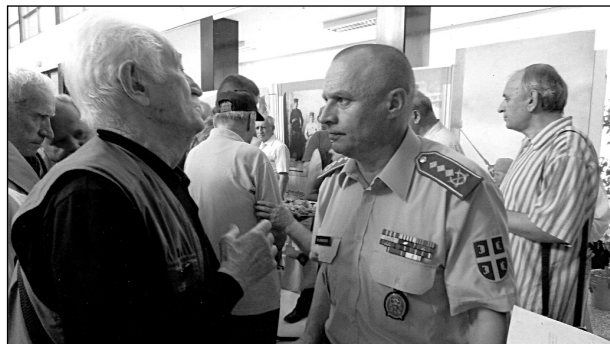
На Свечаној седници Скупштине уручена је Повеља почасног члана Клуба Живадину Јовановићу, бившем министру спољних послова СРЈ и председнику Београдског форума за свет равноправних, док ће то признање проф. др Момиру Булатовићу, бившем председнику Савезне владе СРЈ бити накнадно уручена.

З. ПЕШИЋ

Већ три године за редом, крајем маја, командант Копнене војске ВС генерал-потпуковник Милосав Симиовић, у Дому војске у Нишу организује пријем и дружење војних пензионера из градова југоисточне Србије, са припадницима Команде КоВ.

Било је тако и овог 24. маја, када се на окупу нашло близу 1000 војних пензионера из Врања, Лесковца, Прокупља, Куршумлије, Алексинаца, Пирота и Ниша. Још на улазним вратима Дома војске домаћини су исказивали срдачност и добродошлицу. Госте је лично дочекивао генерал Симиовић и са сваким се срдачно поздравио. Ту су били и старешине из копнених снага. Све је било беспрекорно, војнички, достојанствено, право домаћински. Организација је била на високом нивоу, каква се само пожели може.

Била је то прилика, да се на једном месту, нађу барем једном годишње некадашњи командири и команданти и остали који су за време свог радног века, обављали разне дужности у јединицама и командама ЈНА, Војске Југославије, Војске СЦГ и Војске Србије, данас пензионери. У великом холу Дома војске тихи жагор. Чују се дозивања и препозна-

Генерал-потпуковник Милосав Симиовић са сарадницима на традиционалном пријему за војне пензионера

вања командире, команданте, господине пуковнике... Прилазе једни другима и срдачно се поздрављају. На набораним лицима читају им се радости и срећа што су се неки после дужег времена први пут срели. Имају они, о чему данас да причају. Сећаће се оних дана када су с поносом и љубављу часно извршавали своје свакодневне старешинске дужности у јединицама и командама ЈНА, Војске Југославије, СЦГ и Србије. Међу њима су и пензионери којима су ратна збивања на територији некадашње заједничке државе СФРЈ оставили дубок траг.

Присутнима се обратио се командант КоВ Милосав Симиовић:

- Част ми је да вас на овако великом скупу поново видим и поздравим, да вам пожелим лепо дружење са старешинама копнених снага Војске Србије. Ово нам је трећи пут, али се надам да ћемо се још дуги низ година дружити, казао је генерал Симиовић.

Треба напоменути да је ова врста дружења активних припадника Војске Србије и војних пензионера јединствен у Србији.

Генерал Милосав Симиовић стално је био окружен пензионерима. Свако је хтео да са њим разговара, да чује коју реч и затражи савет.

Стево Панакијевски

Посета је завршена заједничком фотографијом

Пензионери ГО УВПС Ниш посетили Спомен-собу Копнене војске

ПРАЗНИК ЗА ОЧИ

Посетити својеврсни музеј Копнене војске у Нишу није једноставно, јер ово грандиозно дело које очарава поставкама, порукама, бројним текстовима, фотографијама и експонатима, желе многи да виде.

Чланове Градског одбора УВПС Ниш доче-

као је командант КоВ генерал-потпуковник Милосав Симиовић. Током два сата разгледања експоната чланови Градског одбора су лично од генерала Симиовића чули многе занимљиве детаље о томе како је настајала специфична збирка и шта све садржи. Та поставка превазилази музејске оквире и стеге, а зрачи порукама витештва, слободарства, оданости отаџбини и неизмерног човекољубља.

У меморијалном делу Спомен-собе положен је венац, у знак поште палим за отаџбину.

Мр Милутин Пантелић

Представници УВПС у Румунији

ДАН ВОЈНОГ РЕЗЕРВИСТЕ

Председник Удружења Љубомир Драгањац и главни и одговорни уредник гласила „Војни ветеран“ Звонимир Пешић, на позив колега из суседне државе, присуствовали су 31. маја централној прослави Дана војног резервисте у румунском граду Араду.

На путу за Арад представници УВПС сусрели су се на кратко за председником регионалне асоцијације војних кадрова у резерви и у пензији жудеца Темишвар „Колонел Јон Јонеску“ генерал-мајором у пензији Ђунгу Михаиом и замеником председника те организације генерал-мајором у пензији Василе Паулом. Том приликом у Дому румунске армије, у центру града, вођени су разговори о сарадњи на локалном нивоу између Градског одбора УВПС Нови Сад и организације војних кадрова у пензији жудеца Тимиш. Досадашња сарадња оцењена је веома позитивно, уз навођење података да је прихваћена и у једној и у другој средини. Договорено је да током јесени те две организације размене делегације и тада подробније разговарају о могућностима за конкурисање код европских ИП фондова пројектима за прекограничну сарадњу.

У наставку посете генерал Василе Паул повео је нашу делегацију на трг „Опера“, где је 1989. године запаљена искра румунске револуције. Потом су посетили Српску православну цркву у Темишвару и разгледали центар града.

Арад је био место окупљања организација северозападних дела Румуније. На централној свечаности организованој у тамошњем Дому Румунске армије говорио је председник румунске Асоцијације кадрова у резерви и у пензији „Михаил Јон Куза“ генерал-потпуковник у пензији Николае Бахнареану. Он је, између осталог рекао:

„У време владара Александру Јон Кузе 31. маја 1864. године усвојен је Закон о положају официра, што је први нормативни акт те врсте који је идентификовао, вредновао и одредио значење војних кадрова у резерви. У знак сећања на тај догађај, као знак поштовања према свима који су се оспособили за војни позив и професију подофицира и официра Влада Републике Румуније је 2010. година донела одлуку о установљењу Дана војног резервисте.

Пошто је постао традиционални војни празник, Дан војног резервисте је прилика да се упуте свим војним резервистима из националног одбрамбеног система, као и из асоцијативних пријатељских структура, овде представљених и оних са којима смо сарађивали у минулих шест месеци, искрене жеље везане за здравље, мир, достојан и достојанствен живот са пуним поштовањем, уз констатацију да је част бити војник своје земље.

Дан војног резервисте је и датум када је 31. маја 1990. године формирана Лига официра у резерви и у повлачењу из резерве Румуније, претходница садашњег удружења, у духу девизе установљење као некада

Високи званичници и гости пред спомеником „Паулиш“

ста светиње — „Домовина, част, достојанство...“

Свечаности су присуствовали многобројни гости, међу којима и државни секретар у МО Николаје Насти, народни посланици Дорел Капнар и Флорин Трипа, начелник Управе за кадрове у МО генерал-мајор Ливију Лунгулеску заменик команданта 4. пешадијске дивизије Николае Тону и командант механизоване бригаде Михаи Јоница. Међу гостима били су и представници сличних организација из Бугарске, Турске, Италије, Мађарске и Србије. За српску делегацију од по-

себно значаја је било то што је имала прилику да упозна председника румунских Срба инжењера Славољуба Аднађија.

Представници сваке иностране делегације кратким порукама, потом су се обратили скупу. Председник УВПС Љубомир Драгањац је рекао:

„Дан војног резервисте је празник мира и захвалности припадницима одбране за напоре које су учинили за слободу свога народа и државе. Користим прилику да вам у име војних пензионера Србије и у своје лично честитах Дан војног резервисте.

Слобода и мир су два најзначајнија идеала за које се боре војне старешине. Зато се та два стања на скали вредности наших народа високо котирају. Зона Балкана од памтивека је позната као буре барута, Наше државе и државници улажу напоре да ови простори у будућности трајно постану зоне мира, спокоја, привредног напретка и високих друштвених достигнућа.

Част ми ј и задовољство што могу да вас поздравим у име мојих колега, да вам зажелим добро здравље и свестрани бољитак.“

Представницима иностраних делегација и високим гостима из редова домаћина уручена су празничне плакете.

На Споменик румунском војнику у центру Арада положени су венци и одржан дефиле почасне јединице.

У касним поподневним часовима организован је одлазак до споменика „Паулиш“ удаљеног тридесетак километара од Арада, места где је одиграна једна од великих биатака против фашиста у Другом светском рату. Тамо је приређен и својеврстан час из историје.

Домаћини свечаности предвођени генерал-мајором у пензији Василом Јонелом Хердеом показали су висок степен организованости и гостопримства. Трошкове боравка наших представника сносила је румунска страна.

З. Пешић

Вежба је била прилика да се провери обученост специјалних јединица и састава

Показна вежба ВС и полиције у Краљеву

ПРИКАЗ ОДБРАМБЕНИХ ДОСТИГНУЋА

У присуству државног и војног врха Србије 27. јуна на Атлетском стадиону у Краљеву одржана је вежба Војске Србије и Министарства унутрашњих послова „Заједнички удар 2018“. Тој вежби, на позив Министарства одбране Србије, присуствовао је и председник УВПС Љубомир Драгањац.

Заједничку показну тактичку вежбу извело је више од 2.500 припадника Специјалне бригаде Колнене војске, јединице Војне по-

лиције Војске Србије, батаљона Војне полиције специјалне намене „Кобре“, снага за подршку из ваздухопловних бригада РВ и ПВО и припадника Жандармерије, САЈ, Хеликоптерске јединице, Полицијске бригаде и Интервентне јединице полиције.

Решавање талачке ситуације у објек-

тима, моторним возилима и неутралисање терористичке групе у непосредним објектима приказано је у оквиру више активних радних тачака. Вежбом је руководио командант Жандармерије пуковник Горан Драговић, а циљ вежбе био је да се снаге за реаговање Војске Србије и јединице за реаговање МУП-а заједнички оспособе и увекбају да планирају, организују и реализују противтерористичка дејства.

Након вежбе, уследио је приказ пешадијског ешалона снага за хитно реаговање Војске Србије, који је опремљен наоружањем и војном опремом по „Пројекту 1500“ усмереном на опремање елитних јединица, као и војна свечаност полагања војничке заклетве војника на службу војног рока генерације „јун 2018“.

Ветерани војнообавештајне службе обележили свој дан ЗАНИМЉИВА ПЛОВИДБА ДУНАВОМ

Укрцавши се на брод РРФ „Козара“ трочасовном пловидбом Дунавом ветерани Војнообавештајне службе 25. јуна обележили су Дан удружења. Тој свечаности присуствовало је 117 чланова Удружења или чланова породица преминулих припадника војнообавештајне службе.

Председник Управног одбора Удружења генерал-мајор у пензији Радослав Шкорић присутне је обавестио о активностима које су у току и онима које ће се одвијати у наредном периоду. Председник Скупштине, генерал-пуковник у пензији Бранко Крга уручио је Захвалницу Удружења са дипломом заменику

Председник Скупштине генерал у пензији
Бранко Крга уручује Захвалницу
капетану фрегате Зорану Стричићу

команданта брода „Козара“ капетану корвете Зорану Стричићу.

Новопримљеним члановима Удружења уручене су чланске карте.

Током пловидбе разгледан је Београд са воде, а послужен је и традиционални војнички пасуљ. **З. П.**

Црногорски војни пензионери у Албанији

СПОРАЗУМ О САРАДЊИ

Удружење војних пензионера Црне Горе, реализујући програмске задатке, није занемарило међународну сарадњу у оквиру ИАЦ асоцијације удружења војних пензионера у служби мира у којој је учлањено 35 удружења војних пензионера из Европе и Азије са сједиштем у Москви.

Удружење војних пензионера Црне Горе члан је ове међународне организације која одржава конференције, анализира свој допринос миру и доноси програм дјеловања који садржи искључиво борбу за мир, достојанство човјека, очување часне војничке професије и официрске части.

Представници Удружења војних пензионера из Црне Горе учествовали су на конференцијама у Београду, Астани, Паризу и прошле године у Братислави, када је потписана декларација о раду и сарадњи у оквиру асоцијације.

Удружење војних пензионера непосредно сарађује са удружењима из Србије, Македоније и Албаније. Међусобно се позивају на обилежавање јубилеја, конференција, размјењују искуства о раду, јер у садашњој слојеној и осјетљивој међународној ситуацији није лако организацијама које теже миру и рјешавању конфликта мирним путем.

Десеточлана делегација Удружења војних пензионера Црне Горе ових дана учинила је узвратну посјету колегама из Албаније. Министарство одбране обезбиједило је возило и преводиоца.

У Скадру делегацију је сачекао Симо Мараш, потпуковник у пензији Албанске армије, наше горе лист, поздравео делегацију и повео у Тирану.

На улазу зграде Министарства одбране делегацију је дочекало тридесетак пензионера и пензионерки. Срдачан поздрав старих знаца са бројних конференција и скупова и неизоставно снимак за сјећање.

Председник Удружења војних пензионера Албаније, пуковник у пензији Тома Кондури, поздравео је госте из Црне Горе а затим говорио о значају сусрета два удружења, размјени мишљења и раду на очувању мира. Указао је на значај потписивања споразума о међусобној сарадњи.

Председник Удружења Црне Горе, Павле Бандовић, пуковник у пензији, поздравео је присутне пензионере, представнике Министарства одбране и јавног информисања, а затим истакао да је ово наставак вишегодишње сарадње два удружења. Наставићемо, истакао је Бандовић са продубљивањем међусобних односа на пољу очувања мира, официрске части и војничког другарства.

Ове двије сродне организације пензионисаних припадника војске из двију суседних држава истакли су да је региону потребан мир, уважавање и поштовање. Само војни пензионери који су прошли ратове, знају колико вриједи борити се за мир. Удружења су осмислили официри из потребе да се боре противу заједничких оружаних пријетњи и да препознају оно што угрожава мир и сарадњу и да обезбиједе миран живот грађана.

Пристилило се потписивању Споразума пропраћен је аплаузом и блицевима новинара.

Домаћин је повео госте у Музеј војске Албаније. Заиста ту се имало што видјети: фотографије значајних војсковођа а затим старо оружје: каме, сабље, кубуре, старе пушаке а затим је приказано наоружање новијег доба. У дворишном дијелу музеја транспортери, тенкови, топови, хаубице, авиони и хеликоптери, углавном совјетске и кинеске производње. Музеј прави, историјски, војнички.

Протокол је настављен разгледањем града и и одласком на видиковц изнад Тиране.

Све је настављено здравицом, кратким говорима председника, заједничким ручком и размјеном поклона.

На крају поздрава, довиђења, видимо се догодине у Подгорици. **Радивоје Здравковић**

Преузета подморница – „Тиса“ и превезена у Београд

АТРАКЦИЈА НА БЕОГРАДСКОМ УШЋУ

Мала тзв. цепна подморница П-911 „Тиса“ 11. јуна је утоварена на специјални тегљач који је друмским путем транспортовао до Београда, где ће убудуће бити музејски експонат.

Подморница је пловном дизалицом ЛДИ-18 Морнарице Војске Црне Горе, са обале у војном објекту Пристан на Лушници, подигнута на полуприколицу тегљача укрцаоног на трајект „Грбаљ“.

„Грбаљ“ је подморницу потом транспортовао до Каменара, где је даље друмским путем преко Липаца и Вилуса, наставила према Никшићу и даље за Србију. Компликовани друмски транспорт подморнице дуге 19,5 метара и тешке 88 тона организовало је Удружење подморничара Србије из Београда уз финансијску и логистичку подршку Министарства одбране Србије. Њима је ту подморница, једну од укупно шест цепних подморница типа „Уна“ бивше Југословенске Ратне Морнарице, Влада Црне Горе донирала пре седам година.

Једна од њих – П-912 „Уна“ је већ тада била остављена као музејски експонат у Збирци поморског наслеђа Порто Монтенегро у Тивту, док је другу, П-913 „Соча“ недуго потом преузело Удружење подморничара Словеније из Љубљане. Та подморница је до Словеније транспортована на сличан начин као што је то данас започето са П-911 за Србију, само што је њено пу-

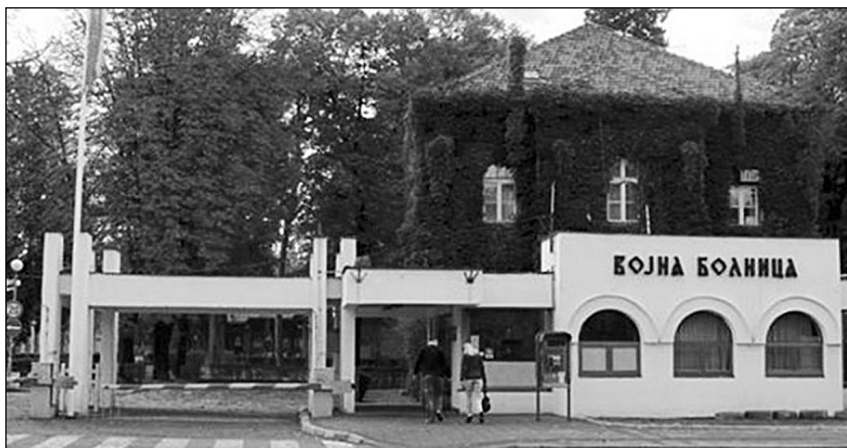
Подморница на обали Дунава

Снимио: З. Пешић

товање трајало неколико дана јер је она превезена друмским путем преко Италије, до војног музеја у Пивки гдје се П-913 „Соча“ данас налази као један од најатрактивнијих тамошњих експоната.

Иначе, цепне подморнице типа П-911 једно су од највећих достигнућа екс-југословенске ратне бродоградње. Грађене у другој половини 80-тих година прошлог века у Сплиту, ове мале али врло опасне подморнице, биле су прилагођене за не приметно полагање мањих минских поља у непријатељским водама и превоз подводних диверзаната.

П-911 „Тиса“ ће, након доласка у Београд, чиме координише некадашњи подморничар и бивши директор тиватског Арсенала, морнаричко-технички пуковник у пензији Милан Комар, бити трајно изложена на Ушћу. Њен долазак и излагање у Београду су веома битни за Удружење и бивших југословенских подморничара из Србије јер ће оно догодине у мају, бити домаћин 56. међународног конгреса удружења подморничких ветерана света на којем се очекују делегације из више од тридесет држава.

После 50 година реконструише се Војна болница Ниш

ПОСТЕПЕНО СТВАРАЊЕ НОВИХ УСЛОВА

Министар одбране Александар Вулин, у присуству државног секретара у Министарству одбране Бојана Јоцића и начелника Управе за војно здравство пуковника др сц. мед. Угљеше Јовичића, отворио је недавно операциону салу у згради Хируршког одељења Војне болнице Ниш.

Операциона сала опремљена је видео лапароскопом с пратећим сетовима за минималноинвазивну абдоминалну хирургију.

Како је истакао министар Вулин, први пут после 50 година покренута је велика реконструкција Војне болнице Ниш.

- Ово је завршетак прве фазе, отворили смо две нове хируршке сале, обновили смо најнеопходнију опрему која је на светском нивоу и можемо да кажемо да грађани Ниша и читавог овог региона добијају здравствену заштиту на највишем светском нивоу. Овде раде изузетни лекари, изузетни медицински техничари, сјајни људи који су врхунски професионалци у свом послу, али сада имају најбољу могућу опрему и нове операционе сале те сваки пацијент овде може да добије најбољу могућу негу. Не у Београду, не у Новом Саду или било ком другом граду, већ у свом граду, истакао је министар одбране. Он је додао да је за Војску Србије југ Србије заиста од највеће могуће важности и највећи део наше војске се управо овде и налази.

- Због тога наши војни осигураници морају да имају најбољу негу. Важно је истаћи да војно здравство годишње прегледа више од 500.000 људи а највећи део њих су цивили. Војно здравство уради више од три милиона разних специјалистичких прегледа, а највећи број корисника јесу цивили. Свако улагање у војно здравство је улагање у квалитет живота сваког грађанина ове земље. Баш као што је улагање у јачу Војску Србије, у наоружавање, обуку и опрему, улагање у стабилност, сигурност, и у политички мир и економску стабилност у овој земљи, нагласио је министар Вулин и изразио задовољство како напредује опремање и обнављање Војне болнице Ниш.

- Војска Србије све ово ради сопственим снагама. Свака реконструкција овде изведена је од стране наших стручњака, грађевинаца, ради се нашим знањем, нашом

памету и средствима, поручио је министар одбране и захвалио Команди Копнене војске, смештеној у Нишу, која је такође свему томе допринела.

Према речима министра одбране, ове године, као скоро никада до сада, имамо пуне апотеке и више него довољно лекова, када говоримо о војним осигураницима.

- Ове године имамо рефундацију, односно куповину лекова ван наших апотека и болница у износу од пет до 10 одсто. Имамо све лекове, водимо рачуна о војним осигураницима, али и о сваком цивили. Нагласио бих и да ће у Војној болници Ниш у наредном периоду бити реконструисано све, и нови блок, и централни развод гасова, биће набављена и нова опрема у вредности од скоро милион евра. Надам се да ћемо тада моћи да рачунамо и на простор за магнетну резонанцу, то недостаје и Граду Нишу и овој болници. Идеја је да ова болница буде опремљена свиме потребним како пацијенти не би морали да иду у друге болнице и градове, закључио је министар Вулин.

Начелник Одељења за хируршке болести пуковник доц. др сц. мед. Небојша Ђенић, општи хирург-трауматолог, нагласио је значај отворене операционе сале.

- Минимално инвазивна хирургија даје много предности, јер се после оваквих процедура пацијенти опорављају много брже и у кратком временском року се враћају својим редовним дужностима, посебно када говоримо о припадницима Војске Србије, рекао је пуковник Ђенић.

Председник Скупштине Града Ниша Рад Рајковић захвалио је Министарству одбране и министру Вулину и истакао задовољство што Војна болница Ниш полако прераста у једну општу, јаку болницу на југу Србије.

Војна болница Ниш је стуб здравствене заштите, како припадника Војске Србије тако и грађана југа Србије. По посебном уговору са Републичком фонду здравственог осигурања - Филијалом за Нишавски округ од 2013. године, припадници Војске болнице Ниш пружају здравствену заштиту корисницима Фонда. Кадровским и технолошким капацитетима обезбеђује поздану стручну здравствену заштиту близу два милиона људи који имају поверење у Војну болницу Ниш.

Додела социјалне и хуманитарне помоћи у мају 2018. Године

СВИ МАЈСКИ ЗАХТЕВИ РЕШЕНИ

На основу Правилника о социјалној и хуманитарној помоћи Удружења војних пензионера Србије, Извршни одбор је на седници одржаној 8. јуна 2018. године, размотрио захтеве достављене у мају 2018. године, и на основу прописаних критеријума и испуњених услова, донео је одлуке о додели једнократне социјалне и хуманитарне помоћи:

А) Материјално стање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 1. Правилника

ОпОр Звездара КТ: 26.000,00 – по члану 12.170,47 динара

ОпОр Земун ОД: 32.000,00 – по члану 9.527,11 динара

ОпОр Бачка Топола НБ: 32.000,00 – по члану 9.728,32 динара

ОпОр Крушевац МН: 32.000,00 – по члану 8.382,28 динара

ОпОр Ниш МН: 32.000,00 – по члану 10.148,80 динара

ОпОр Прокупље МС: 32.000,00 – по члану 8.971,77 динара

ОпОр Стара Пазова ЦС: 32.000,00 – по члану 10.386,58 динара

ОпОр Палилула СД: 32.000,00 – по члану 12.509,79 динара

ОпОр Прокупље КЉ: 26.000,00 – по члану 7.340,26 динара

ОпОр Земун ВМ: 29.000,00 – по члану 11.967,66 динара

ОпОр Земун ПЖ: 29.000,00 – по члану 12.895,49 динара

ОпОр Звездара ГД: 29.000,00 – по члану 7.702,21 динара

ОпОр Зајечар ЧД: 29.000,00 – по члану 11.684,46 динара

ОпОр Пирот ММ: 29.000,00 – по члану 10.520,82 динара

Б) Здравствено збрињавање

На основу члана 5. а у вези са чланом 4. став 1. тачка 2. Правилника,

ОпОр Звездара СС: 15.000,00 – по члану 21.147,69 динара

ОпОр Нови Београд ЗД: 15.000,00 – по члану 20.134,70 динара

ОпОр Нови Београд БМ: 15.000,00 – по члану 18.053,54 динара

ОпОр Шабац БМ: 20.000,00 – по члану 18.507,10 динара

ОпОр Лозница КД: 18.000,00 – по члану 20.782,29 динара

ОпОр Суботица ЛС: 30.000,00 – по члану 21.967,66 динара

ОпОр Обреновац ЈЗ: 15.000,00 – по члану 14.124,98 динара

ОпОр Ниш ВС: 20.000,00 – по члану 20.026,13 динара

ОпОр Ниш ВЉ: 15.000,00 – по члану 22.039,64 динара

ОпОр Ужице НК: 20.000,00 – по члану 19.392,70 динара

Новчана средства су уплаћена на текуће рачуне 11. јуна 2018. године

Захтеви који су достављени у мају су решени. Захтеви који буду достављени од 1. јуна до 30. јуна 2018. године биће решавани почетком јула 2018. године.

Извршни одбор

Поводом светског Дана борбе против пушења – 31. маја

МИРНОДОПСКИ БОЈНИ ОТРОВ

Пушење доводи до бројних нежељених ефеката, јер дувански дим садржи око четири хиљаде различитих, пре свега, штетних састојака. Пушачи имају 10 пута већу шансу да добију рак бронхија од непушача. Воља најважнији фактор који води престанку пушења.

Пушење последњих година поприма карактер својеврсне епидемије назване „кугом двадесетпрвог века“. Дуван пуши више од половине мушкараца и око једна четвртина жена у свету. Штетна навика пушења највише је заступљена у Европи, више него на свим другим континентима. Дуван „квари“ ген. Око 400.000 Американаца сваке године умире од болести које настају као последица пушења.

Пушење цигарета код нас је врло раширена појава. Без устезања пуши се, практично, свуда. Није ретка појава да се почиње пушити већ у основној школи. Велики број наставника, такође пуши. Највише проблема и недоумица изазива чињеница да пуше и здравствени радници. Они који „знају“ шта човеку штети.

Пушење дувана је навика која, када се једном створи, пружа задовољство које произилази из духовне релаксације и повећане активности у различитим околностима. Међу младима данас има подједнак број пушача оба пола. Поуздани подаци говоре да 40 посто омладине пуши.

Пушење, на жалост, доводи до бројних нежељених ефеката, а најважнији су: акутни и хронични бронхитис, рак бронхија, периферна болест артерија, чир на желуцу или дуоденуму, болести срца итд. Утврђено је да између трећине и половине пушача умире од болести повезаних са пушењем. Установљено је да ако особа од 25 година пуши 20 цигарета дневно, живи у просеку краће 4,6 година од непушача, а онај који пуши 40 цигарета дневно, живи 8,3 године краће од непушача.

На основу прорачуна очекиваног скраћења дужине живота пушача, процењено је да свака попушена цигарета скраћује век пушача за 5,5 минута.

Пушење и ризик

Дувански дим садржи око 4.000 различитих састојака. Састав дима зависи и од густине паковања, дужине цигарете, облика филтера и папира, као и температуре на којој сагорева дуван. Међу састојцима гасне фазе који доводе до нежељених ефеката су: угљен-моноксид, угљен-диоксид, азотни оксид, амонијак, испарљиви угљоводоници, алкохоли, алдехиди и кетони. Неки од набројаних састојака снажно коче покрете, а други доводе до надражаја дисајних путева.

Ризик од појаве болести због пушења није подједнак код свих пушача. Он зависи од

Дувански дим садржи око 4.000 штетних састојака

интензитета навике пушача, те других присутних фактора ризика (гојазност, хипертензија и др.). Ризик од појаве различитих болести повећава се са повећањем „дозе“ којој је изложена особа која пуши. Са повећањем броја цигарета попушених дневно, дубином инхалирања и трајањем навике пушења ризик се повећава. Приближно половина смртних случајева приписана пушењу цигарета, настаје због кардиоваскуларних болести. Пушачи имају 29 пута већу шансу да оболе или умру од инфаркта миокарда. Тај ризик за појаву коронарне болести знатно је већи код млађих особа. Напрасна смрт, мождани удар и нестабилна ангина пекторис су чешћи код пушача него код непушача.

Пушачи имају десет пута већу шансу да добију рак бронхија од непушача, а ризик је пропорционалан броју попушених цигарета на дан. Отуда они који пуше две кутије цигарета дневно, имају 25 пута већу шансу од

непушача да добију рак бронхија. Ризик је већи код пушача који дубље инхалирају дим или су почели пушити у млађој животној доби. Престанком пушења овај ризик се смањује, али код тешких пушача и након престанка пушења остаје доживотни ризик до три пута већи у односу на непушаче.

Престанак пушења

Најважнији фактор који води престанку пушења је воља пушача да остави цигарете. На одлуку о престанку пушења утичу: присутност неке болести, притисак брачног друга или деце, цене цигарета, страх од могућих нежељених ефеката пушења на властито здравље и здравље деце и страх да ће и деца пропушити.

Вероватније је да ће пушач прекинути да пуши ако постоји већи број разлога за прекид пушења. Након престанка пушења долази до појаве следећих симптома: жеља за цигаретом, повећан апетит и иритабилност.

Лекари опште праксе и специјалисти различитих дисциплина могу пуно да помогну онима који желе да оставе пушење. Прво мора да се оцени степен зависности. Психичку зависност од никотина је релативно лако установити. Симптоми физичке зависности биће редовно јачи код оних пушача који пуше прву дневну цигарету у првих пола сата након устајања. Такве особе спадају у групу пушача који су развили јаку зависност и код њих је потребан посебан третман приликом престанка пушења (жвакаће гуме које садрже никотин). Помоћ лекара се састоји од сталне пажње, подршке и очувања. Неуспех треба очекивати у прве две недеље након престанка пушења. Они који издрже три месеца без пушења шансе да престану пушити су велике. Грешку праве они лекари који препоручују пацијентима да промене врсту цигарета или да смање број попушених цигарета у току дана. Такве промене доводе до мењања типа инхалирања дуванског дима од стране пушача који настоји да дужином задржавања дима у плућима имитира концентрацију никотина.

И поред законских одређених код нас о забрани пушења на одређеним местима, свако упозорење пушачу да дувански дим штети и њему и особама око њега, ма колико добронамерно било, по правилу се сматра актом на лични интегритет и личну слободу.

Од десет предвиђених мера превентиве у Програму онколошке заштите Србије, прво место је дато борби против пушења.

мр Александар Симоновски

ЈУБИЛЕЈ 21. КЛАСЕ ВА КОВ

Некадашњи питомци 21, „чешке“ класа Војне академије КоВ и њихове старешине (из 1968. године), свечано ће обележити 50. годишњицу завршетка школовања и стицања првог официрског чина, у суботу 22. септембра, у Београду, о чему треба обавестити класиће.

О месту, програму и другим појединостима заједничког сусрета подробије информације могу добити од Станоја Јовановића (063/315-232) и Боже Новака (066/434-383).

Мислилац који је прославио наш род

Никола Тесла и рат

СУКОБ ЕНЕРГИЈА НЕЈЕДНАКОГ ПОТЕНЦИЈАЛА

„Ратови ће престати након глобалног информатичког рата свих против свакога, у којем ће се догодити компензација космолошких узрока рата. Непрестана размена информација повећаће број нискоинтензитетних 'енергијских пражњења' у све краћим временским интервалима, што ће онемогућити формирање велике 'разлике потенцијала' и отклонити могућност ратних сукоба на физичком плану“, говорио је велики српски и светски научник.

Немогуће је писати и говорити о ратовима будућности, а не поменути научника којег је Маргарет Чејни надахнуто описала у само две реченице: „Визионар и геније, ексцентричан и упадљив, скоро натприродно обдарен; и да је данас рођен и даље би био испред свог времена. За једне чудака, за друге геније, за скоро сваког загонетка, Никола Тесла је био можда највећи проналазач кога је свет икад видео“.

Када је реч о ратовима веома је необично, али истинито, да је Никола Тесла много знао о рату као друштвеном феномену. Имао је сјајне идеје у вези са прорачуном односа снага, а исто тако и решења у вези са могућим новим врстама оружја. Хтео је да направи машину која ће зауставити рат. У интервјуу за часопис „Liberty“, 1935. године, одгонетнуо је зашто толико размишља о сукобима међу људима: „Мржњу према рату наследио сам од оца, који се свим силама борио за мир... Ратовање може бити заустављено, не слабљењем моћних већ ако сваки народ, био јак или слаб, буде способан за одбрану“. Тврдио је, као да је живео на почетку 21. века, да је у савременим условима битно измењен карактер ратовања, због прелаза са територијалних и економских циљева на ниво размене информатичких образаца. Према његовом схватању, главни разлог за промену нивоа и врсте ратних дејстава јесте – успостављање светског телекомуникационог информатичког система. Предвиђао је, што се потврђује, да тај систем није могуће контролисати.

Повезаност сунца са оружаним нападима

Попут научника из Новосибирска, узроке понашања људи и циклличких земаљских сукоба међу народима, Никола Тесла је тражио у космосу и астрофизици. Веровао је да је човек космички аутомат:

„Игра код људи укључује одређене хармоничне мишићне контракције и савијања тела у одговору на ритам. То претпоставља неке нове периодичне поремећаје у окружењу, која се преносе кроз ваздух или

ПИШЕ: Проф. др
Светозар Радишић,
куковник у пензији

тло и могу да буду механичких, електричних или других особина. Тачно тако је и са ратовима, револуцијама и сличним ванредним стањима у друштву.

Мада се тако може причинити, самовољни људски потенцијали никада не могу да узрокују рат. Он је увек мање или више непосредан резултат космичког поремећаја који је највише повезан са Сунцем. Развио је теорију према којој сунчева магнетосфера, правилни циклуси појава сунчевих пега, протуберанце, магнетни поремећаји и магнетне буре утичу на појаву ратова. Сматрао је да магнетна индукција Сунца изазива промене у Земљиној јоносфери. Веровао је да су струје које протичу кроз јоносферу у резонансном односу са људским мозгом.

Читав век касније немачки биофизичар Дитер Брерс је објавио: „Имам доказе да поремећаји ЕМ-поља и Земљиног магнетног поља непосредно утичу на активности мозга.“ Затим је у књизи (Р)еволуција 2012 додао: „У једној студији је доказана несавладива повезаност између натпросечних годишњих геомагнетних активности (ГМА) и вероватноће да ће у истој години избити ратови... Професори Херберт Л. Кениг, Х. Фрелих, Александер Пресман и бројне друге колеге полазе од тога да су ЕМ-поља одиграла одлучујућу улогу у еволуцији“.

Тесла је тврдио да рат наступа када по-

стоји довољно велика разлика потенцијала сукобљених страна, а да престаје када се ти потенцијали изједначе. Прорачунавао је трајање ратова. Био је уверен да рат у суштини представља испољавање енергије, што подразумева убрзање и успорење масе под дејством силе и да је трајање оружаног сукоба сразмерно, теоријски, војној снази и бројности. Говорио је: „Када одлив енергије превазиђе њен прилив рат се моментано зауставља“. Наравно, знао је да баланс енергија није једини фактор који одлучује о трајању рата, стога је наглашавао: „Одсуство разумске компоненте најважнији је фактор трајања рата“.

Армија која не побеђује, распаћће се

Први теоретичар такзованих „пузајућих ратова“ и „локалних ратова ниског интензитета“ био је Никола Тесла. То јесте необично, с обзиром на то да је реч о научнику који је у свету познат као експерт за техничке иновације, по креирању првих сијалица, осцилатора, пумпи и турбина. Предвидео је контролисано исцрпљивање енергија на местима где постоји неравнотежа потенцијала. Тај космички принцип, према његовом схватању, један је од инструмената, ако не и главни инструмент, којим се контролише формирање планетарног друштва. Знао је да се то друштво састоји од различитих вера, нација, држава и култура, чији су живи носиоци увек изузетно ратоборни људи. Ратоборност људи заснована је на недостатку свести о апстрактном карактеру рата. Према његовим истраживањима, у рату искључиво доминирају енергијске измене, а ратоборност је изражена чак и у цивилизованим и високо образованим срединама.

Бројне су Теслине белешке о ратовима и факторима који опредељују ратове. Тврдио је да „сва енергија једног система потиче из спољне средине“ и да се „свака армија која не ратује, или не побеђује у рату, мора распасти“. Посматрао је војске и са друштвеног становишта. Простудирао је суштину војне организације и њено пона-

шање. Зато је необичан, али очевидно промишљен његов закључак: „Претерана организованост армије није њена врлина, јер је последица тога роботизација понашања војних јединица“. Говорио је да су реакције војске предвидљиве готово до степена на ком се предвиђа реакција повратне спреге машина вештачке интелигенције. Сматрао је да је такав шаблонизам изазвао историјске пропасти многих великих цивилизација које су покорили варвари. С друге стране, ценио је да су претерано самопоуздање и потцењивање противника – узрок слома најмоћнијих. Ни класици теорије ратне вештине не могу да оспоре било коју Теслину мисао о рату и миру. Писао је и говорио: „Једина позитивна последица ужасних ратних последица је што после њих мора уследити период мира. То је последица природног закона према којем су акција и реакција једнаке“.

Предстоји битка између Истока и Запада

Размишљао је чувени научник и иноватор и о ратовима будућности. На тај начин сврстао се уз Пола Валерија, Томаса Мана, Гулелма Ферера и Карла Сфорцу највеће мислиоце 20. века. У једном напису објавио је непогрешиво предвиђање: „На садашњем степену развоја човечанства, на коме нема свести о историјским збивањима и њиховим космолошким узроцима, повремени потреси су још увек природни. Још једна битка тек ће се водити и то између народа Истока и Запада“. Предвидео је да ће се ратови водити све дотле док све тачке на планети Замљи одједном не ступе у ратно стање: „Ратови ће престати након глобалног информатичког рата свих против свакога, у којем ће се догодити компензација космолошких узрока рата. Непрестана размена информација повећаће број нискоинтезитетних ‘енергијских пражњења’ у све краћим временским интервалима, што ће онемогућити формирање велике ‘разлике потенцијала’ и отклонити могућност ратних сукоба на физичком плану“.

Тесла се залагао да допринесе одбрани народа у Србији, Русији и Сједињеним Државама. Желео је да их заштити новим, моћним оружјем. Вероватно је нашао решење, али су она стигла до нас као митови Теслиних оружја: енергијски штит, икс зраци, зраци смрти...

Никола Тесла је мислио ванвремено и свевремено: „Ми живимо у времену техничких открића без преседана, која воде све потпунијем овладавању силама природе и неутралисању времена и простора. Али овај развој, иако доприноси нашем комфорту, удобности и сигурности живота, не иде у правцу истинске културе и просветљења. Сасвим супротно, он је деструктиван за идеале... Стварни узрок пропасти народа је неспособност човечанства да реши социјалне, моралне и духовне проблеме“. Многи људи и сада, век касније, не схватају „неутралисање времена и простора“ и не теже просветљењу.

Научник из Смиљана стигао је до свог просветљења на најједноставнији, готово идеалан начин. Његов животни пут поучан је за све који настоје да демистификују људску коб. Живот у сенци старијег брата, чије су вредности и врлине често и непотребно, али уобичајено наглашаване и Теслино нередовно и неокончано школова-

ње изазвали су Теслино стваралачко понашање. То изузетно мотивисано стварање засновано је на тзв. креативној визуелизацији. Вешто је стварао мисаоне слике. Слутно је, осећао и разумео време, простор и свест људи. Сугерисао је примену физичких поља око људи, за прозирања кроз предмете. Радио је на видео и телефонским везама и даљинском управљању. Знао је како се преносе управљачки сигнали и енергије. Пренос енергије електромагнетним таласима кроз простор, укључујући и вакуум, један је од основних садржаја Теслиних патената.

Човеку се све враћа попут бумеранга

У своје време, када људи нису били дорасли изучавању космичких појава, разумео је закон аналогije. Знао је да човеку „није дато“ да створи нешто што у природи, у неком облику, већ не постоји. У родном селу је уочио неке феномене и законитости, на основу којих је створио бројне аналоге. Од сваке акције, очекивао је реакцију. Знао је да се све човеку враћа попут бумеранга и да је, стога, важно шта се подстиче. Схватио је да је све у природи (космосу) повезано узајамним утицајима и да све има своју вишедимензионалну одлику. Спајао је Исток и Запад. Деловао је на нивоу архетипова.

Понашао се као аватар. Дан за даном мислио је о проблему, ноћима се, без сна, превртао у свом кревету, идеје су се ројиле у његовом мозгу, све док се коначно није појављивала Велика идеја, која је до тада била скривена у колективном несвесном и стрпљиво чекала да буде откривена. Такво искуство доживео је при открићу обртног магнетног поља, за које је рекао да би дао хиљаде тајни природе, на које је могао да набаса, за ту тајну коју је од ње отео, а због које је био духовно срећан као никад у животу.

Знао је да се све плаћа и враћа. То је научио из живота и књига. Ко прочита дела оца Тадеја (Штрабуловић) и његова „исповедања“ и Теслина дела свакако ће наћи подударност у њиховим схватањима закона и суштине живота. У књизи „Какве су ти мисли такав ти је живот“, отац Тадеј је записао: „На жалост, мало је оних који родитеље поштују као светињу. Ја сам много страдао, јер сам често осуђивао свога оца, мислећи да мало времена проводи са својом децом. Те су моје мисли испланирале мој живот, и због њих сам много страдао. За време окупације, два пута сам осуђиван на смрт. Пре нисам знао због чега, али када сам се отрезнио видео сам да сам ја тај који је испланирао свој живот“. И свака помисао има своју цену. Тесла је то знао.

МИСАОНИ ИЗАЗОВИ

Извод (поглавље) из књиге „Мисаони изазови“, коју је објавила издавачка кућа „Пан-Пласт“ у Београду. Прво издање те књиге, са истим садржајем поглавља, објављено је под насловом „Скривено мисаоно оружје“ у ИПА „Миротислав“ (Београд) 2003. године.

Књигу можете набавити поузећем путем телефона: 062/448-965.

Поштовање родитеља, а посебно мајке, уздигао је на ниво архетипа. Шта је мислио о љубави, животу, космосу и смрти, може се наслутити на основу његовог односа према белој голубици. Из Теслиних дела, јасно је да је знао да све што неког тренутка настаје, то траје и нестаје. Да су рађање и смрт исто што извор и увир. Био је сигуран да се на тај начин у космосу одржавају равнотежа, симетрија и хармонија. На предавању „О вештини телеаутоматике“, пред члановима Комерцијалног клуба 15. маја 1898. године у Чикагу, рекао је „да је сваки нестанак енергије на неком месту праћен појавом тачно једнаке количине енергије, обично различите врсте, на другим местима“.

Под куполом енергетског космоса

Резултати каснијих научних истраживања потврдили су да основни космички садржај (материја/енергија) непрестано извире, креће се најчешће спиралним путањима, мења облик и увире. Енергија се од извора преноси преко материје према „доминантној принципу“ тзв. молекуларним каскадама. То значи да када се „обори“ један молекул „обарају“ се и остали одговарајуће распоређени молекули. С друге стране, најтипичније увирање везано је за „црне рупе“. По аналогiji, „црне рупе“ и квазари (бљештаве галаксије које их покрећу) вероватно се налазе и у микрокосмосу. То значи и у људском организму.

Никола Тесла је веровао у космичку равнотежу: „Тако би се могао одвијати, у бескрајним дубинама Вационе, вечно, процес разарања и поновног појављивања материје, где би укупна количина енергије кретања, у складу са законом очувања енергије, била заувек сачувана“. Размишљао је о процесу настајања и нестајања на основу истраживања Лорда Келвина у вези са апсолутном нулом и сера Вилијема Крукса, према хипотези овога о настанку елемената. Већ тада му се чинило да је савремена наука само потврдила историју свемира – записану у санскритској филозофији и Библији. Сматрао је да је опонашање природе до краја немогуће и да је јединствено „то што је дато природи“.

Будући да је све наведено знао, није чудно што је међу првима у свету нашао начин да скривену енергију изазове, стварајући извор и настојећи да се изазвана енергија некуда усмери; да њоме овлада. Тврдио је да је све наоколо у ритму, вибрацијама и резонанци и да су извори вибрација места рађања (настајања). Знао је да мисли имају енергију, одговарајућу вибрацију (фреквенцију) и моћ. Уосталом, научници су доказали да су мисли посебна врста информисане енергије. Нису неухватљиве, јер имају одређену фреквенцију. Сада је познато да је Јапанац Коичи Каваками, из јапанског Националног института за генетику, први применио технику којом се снима рад хелија и на основу посебних активности неурона закључује шта неко мисли. Он тврди да ће ускоро објаснити разна стања свести, затим учење, памћење, страх, љутњу... Једноставно, његов уређај открива које су мреже можданих хелија активне у вези с различитим понашањем.

(Наставак у идућем броју)

Преговори Ахтисари-Черномирдин са председником Милошевићем и његовим сарадницима

19 година од Кумановског споразума

СВЕДОЧАНСТВО О ДОМИНАЦИЈИ ПОЛИТИЧКЕ СИЛЕ

Војно-технички споразум једно од упечатљивих сведочанстава о времену доминације политике силе у глобалним односима која ни Србији, ни Европи, ни свету није донела ништа добро. Србија је била прва жртва стратегије доминације и интервенционизма који после 1999. и 2000. поприма глобални карактер

Агресија НАТО-а 1999. од самог почетка није се одвијала према очекивањима планера из Вашингтона, Лондона и Брисела. Одбрана Србије (СРЈ) показала се далеко снажнија и живава него што су била њихова предвиђања. Паралелно, унутар Алијансе дошло је до размимоилажења јер амерички генерали нису много држали до мишљења својих колега из армија европских савезника о управљању операцијама, избору циљева и другим питањима.

На медијском плану Запад је доживљавао промашаје због лажи и измишљотина попут „Плана потковице“ и других. У тим условима НАТО-у и владама земаља чланица постајало је све теже да одрже подршку јавности. Протести су се множили не само у пријатељским земљама, посебно у Русији и Кини, већ и широм западне хемисфере. Југославија је преко Уједињених нација захтевала акцију Савета безбедности да осуди кршење Повеље УН и наложи прекид агресије. И у другим међународним центрима, као што су Женева (УН), Беч (ОЕБС), Париз (УНЕСКО), Хаг (Суд правде), Најроби (УНЕП) водила је одговарајуће акције да би се агресија и агресори осудили, да се зауставе разарања, страдања људи, тровање и уништавање природе. Наша дипломатија је широм света инсистирала на осудама незаконитог напада, истичући посебно опасност од преседана који би довео у питање читав систем безбедности деценијама стрпљиво грађен на тековинама Другог светског рата. Све то није имало директног ути-

ПИШЕ: Живадин Јовановић*, бивши министар спољних послова СРЈ

цаја на одлучивање у међународним форумима, али је и те како било значајно за креирање незадовољства и отпора у међународној, посебно, у јавностима водећих чланица НАТО-а. Ни политичари ни команданти НАТО-а нису могли све то да игноришу.

У процес стварања овог мировног пакета биле директно укључене све највеће силе савременог света, укључујући Русију и Кину, све сталне чланице СБ УН, све чланице Г-8, Европска унија и НАТО

У тим условима, од и преко Русије, такође од самог почетка агресије, стизале су иницијативе за изналажење начина за окончање рата. Окретање авиона премијера Јевгенија Примакова над Атлантиком, његово одустајање од посете Вашингтону и казаних разговора са потпредседником Алом

Гором, када је сазнао да почиње агресија на Србију (СРЈ), изненадило је и наљутило администрацију Била Клинтона, која је била навикнута на високи ниво кооперативности Москве. То ће бити разлог што ће Ал Гор и Клинтон, нешто касније, тражити од Јељцина да за свог личног изасланика и посредника у преговорима са Слободаном Милошевићем именује Виктора Черномирдина, никако Примакова, иако би то био добар и логичан потез.

Наиме, Милошевић и Примаков су се веома добро познавали, један другог су поштовали а низ година су директно водили разговоре како о питањима питањалних односа, тако и о решавању питања Косова и Метохије. Осим тога, првих неколико седмица агресије НАТО-а, Примаков је у име Русије одржавао сталне контакте с премијерима Немачке (Герхардом Шредером), Француске (Лионелом Жоспеном), Британије (Тонијем Блером), Италије (Масимом д'Алемом), као и с представницима администрације САД. Примаков је, дакле, био најпотпуније обавештен руски државник о свему што је значајно у вези с питањем Косова и Метохије. Није помогло. Американци нису желели Примакова него Черномирдина, а Јељцин је држао до мишљења Американаца.

Прекидани разговори

Черномирдин је, с једне стране, водио разговоре с представницима америчке администрације, пре свега, с потпредседником Алом Гором и замеником државног се-

кретара Стробом Талботом, с Мартијем Ахтисаријем, који је имао својство представника ГС УН и ЕУ, и с лидерима важних земаља Запада, а, с друге стране, с председником Слободаном Милошевићем. Током агресије, Черномирдин је четири пута посетио Београд и водио разговоре с Милошевићем. Тим разговорима су присуствовали Милан Милутиновић, председник Србије, Никола Шаиновић, потпредседник савезне владе, Живадин Јовановић, СМПП и други.

После више рунди преговора уз посредовање, 2. јуна 1999, у Београду су допутовали Марти Ахтисари и Виктор Черномирдин. Они су Слободану Милошевићу уручили текст документа о окончању рата. Током разговора у Белом двору у Београду југословенска страна је настојала да се у текст документа унесу одређене измене у циљу већег уважавања интереса Србије и Југославије, али без резултата. На питање које сам упutio Черномирдину зашто се текст позива на примену главе 7 а не 6 Повеље УН, како је договорено у претходним рундама преговора, Марти Ахтисари је, театрално пребацујући руку преко рамена Черномирдина, одговорио: „Зато што смо се ја и мој брат Черномирдин тако договорили.“ Наредног дана, 3. јуна 1999, документ је прихватила Народна скупштина Србије а Ахтисари и Черномирдин су напустили Београд. Бомбардовање је настављено.

Косово и Метохија не сме се третирали као изгубљено јер није изгубљено. Трговина која се нуди тзв. преговарачким поглављем 35, притисци и уцене потврђују да Косово и Метохија и даље припадају Србији. Није реалност само оно што ограничава Србију, њену преговарачку позицију. То је реалност коју нам понављају комесари из Брисела, Вашингтона, Лондона и Берлина.

Сутрадан, 4. јуна, на основу документа Ахтисари–Черномирдин, на југословенско-македонској граници отпочели су преговори о постизању Војно-техничког споразума. Ови преговори трајали су шест дана, од 4. до 9. јуна 1999. Одвијали су се у условима непрекидног бомбардовања земље и, по сведочењу чланова наше делегације, били су изузетно тешки. Због опречних ставова, на моменте су прекидани због потреба комуникација једне или друге стране.

У једном од таквих тренутака наша делегација је уручила супротну страну папир следеће садржине:

1. Југословенска страна изјављује да је, у складу са тачком 2 и 10 документа Ахтисари–Черномирдин спремна да започне са повлачењем снага са Косова и Метохије у складу са Планом који је усаглашен са састанку војних представника одржаном 5. јуна 1999. године, између делегација које су предводили генерали Благоје Ковачевић и Мајк Џексон. Почетак повлачења сходно документу Ахтисари–Черномирдин подразумева суспензију бомбардовања.

2. Сва остала питања везана за решавање кризе су, сходно плану М. Ахтисари – В. Черномирдин, у надлежности Савета безбедности УН.

И овај детаљ илуструје не само ток преговора и однос поштовања између преговарачких страна већ и чврст и јасан полазни став југословенско-српске стране да, осим техничких ствари, сва остала питања везана за политичко решавање кризе, у складу с документом Ахтисари–Черномирдин, морају бити у искључивој надлежности Савета

безбедности УН те да не могу бити предмет преговора с представницима НАТО-а, односно, КФОР-а. Такав принципијелан став и потреба његовог доследног афирмисања ни до данас нису изгубили свој значај. Напротив. Тај принцип испреговаран, усаглашен и одбрањен у време трајања оружане агресије не може се напуштати или гурати под тепих у време мира и „дилова“ ма колики били текући притисци и замке.

Светски полицајац

Војно-технички споразум, познат као Кумановски споразум, у име југословенско-српске стране потписали су генерал-пуковник ВЈ Светозар Марјановић и генерал-потпуковник полиције Србије Обрад Стевановић, а у име КФОР-а британски генерал-потпуковник Мајк Џексон.

Током преговора Слободан Милошевић је обавио и дужи телефонски разговор с Ахтисаријем. Стицајем околности, тада сам се затекао код Милошевића и сећам се да је током тог разговора инсистирао да Војно-технички споразум ни у чему не може бити неповољнији од онога што је записано у документу од 3. јуна, као и да КФОР, с мандатом УН, мора бити гарант једнаке безбедности свих грађана на Косову и Метохији.

Одмах након потписивања Војно-техничког споразума у Куманову, 9. јуна 1999, увече, свим амбасадама, мисијама и конзулатама СРЈ отпремљена је хитна информација:

„У процес стварања овог мировног пакета биле су директно укључене све највеће силе савременог света, укључујући Русију и Кину, све сталне чланице Г-8, Европска унија и НАТО“

ја и упутство, са следећим елементима:

Војно-технички споразум представља конкретизацију дела документа Ахтисари–Черномирдин од 3. јуна 1999. Предвиђа фазно повлачење наших војних и безбедносних снага уз синхронизовано распоређивање безбедносног присуства УН (КФОР). Водили рачуна да не дође до безбедносног вакуума који би терористи искористили за угрожавање грађана на КиМ. Текст је без политичких садржаја које супротна страна настојала да наметне.

– Руководство и Влада СРЈ је остали доследни циљевима одбране земље од агресије и мирном политичком решењу на КиМ.

– Са колосека агресије и разарања НАТО-а, решавање је пренето у ОУН на колосек права и принципа. ОУН преузимају велику одговорност, имају прилику да, после три месеца потпуне суспензије и блокаде, поврате део изгубљеног престижа и поверења.

– ОУН имају посебну одговорност да осигурају безбедност свих грађана на КиМ, да елиминирају тероризам и терористичку ОВК, разбију илузије у могућност остваривања сепаратистичких идеја и пројеката, створе услове за политички процес и преговоре о аутономији на основама поштовања равноправности свих грађана и националних заједница, суверенитета и територијалног интегритета Србије и СРЈ.

– Чврстина и ефикасност наше одбране, јединство снага одбране, народа и руководства задивили су свет. Највећа војна машинерија у историји која је пошла у „хируршку операцију“ и „блицкриг“ није успела да покори земљу спремну да се брани. Наш народ је морални победник.

– Свет је постао свестан опасности које носи стратегија НАТО-а као светског полицајца.

– Шире разарајући ефекти агресије НАТО-а против суверене европске земље, грубог кршења Повеље ОУН и међународног права уопште, наметања силе изнад закона време ће показати.

– НАТО и снаге иза њега – немају чиме да се похвале, осим обманама, цивилним разарањима и масакрима, криминалним коришћењем пројектила с осиромашеним уранијумом и изазивањем хуманитарне катастрофе у име „заштите људских права“.

– Уместо да „блиц операцијом“, сачувају образ, пред целим светом су открили ко је разбијач светског правног поретка, носилац хегемонизма и извор глобалне дестабилизације.

– Преузете обавезе наша влада ће доследно извршавати. Од свих других очекујемо исто. Посебно да поштују суверенитет и територијални интегритет Србије и СРЈ. Отворени смо за сарадњу с другим државама и МО, уз поштовање равноправности.

– Захтевамо и борићемо се за: а) утврђивање одговорности наредбодаваца и извршилаца агресије као злочина против мира и човечности; б) накнаду ратне штете за разорену привреду, инфраструктуру, јавне службе, градове, села и све друго; в) укидање свих санкција и враћање суспендованих чланских права у МО.

– Редослед је: моментална суспензија агресије, окончање агресије (са повлачењем са КиМ) за 11 дана.

– У току је расправа о резолуцији СБ. У изрази нацрта резолуције СБ УН нисмо учествовали. Низ одредаба за нас је неповољан, одражава настојања агресора да накнадно оправда (легализује) агресију и злочине. Одражава глобални однос снага, укључујући слабости Русије. Ипак, документом се окончавају агресија, разарања и увећавање људских жртава; решавање проблема статуса Покрајине узима се из руку НАТО-а и ставља у надлежност СБ УН; отвара се могућност боље заштите легитимних интереса земље; потврђује се поштовање суверенитета и територијалног интегритета земље; иде се у сусрет политичком процесу и решењу статуса Покрајине као аутономије и самоуправе, у оквиру Србије, уз гарантовање равноправности свих националних заједница; осуђује се тероризам и утврђује обавеза разоружања терористичке ОВК; предвиђа се враћање контингентна наше војске и полиције; отвара се могућност убрзане обнове и реконструкције, како на КиМ тако у целој СРЈ и региону.

Шта рећи данас, 19 година после?

– Помињање „Rambouillet Accords“ (Споразума из Рамбујеа) у документу од 3. јуна и у нацрту резолуције СБ управо је једна од илустрација настојања САД и других да покажу како су, тобоже, у праву да пласирају тезу о континуитету својих „мировних“ настојања и да оправдају агресију. То се, међутим, односи само на принципе о самоу-

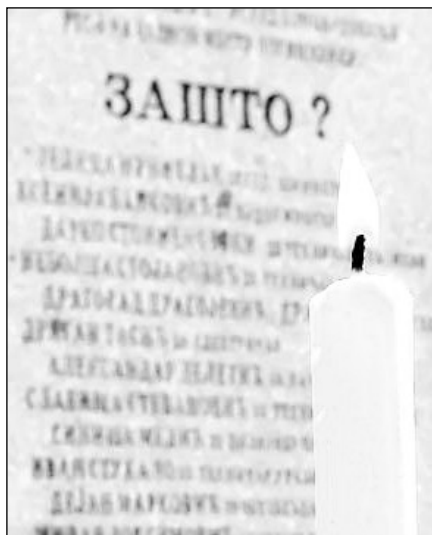
прави и аутономији, који за нас нису били спорни, а не на папире у целини, посебно не на поглавља II, V и VII. Рамбује је био покушај обезбеђивања алибија за спровођење плана о оружаном агресији.

Прво, да је Војно-технички споразум једно од упечатљивих сведочанстава о времену доминације политике силе у глобалним односима која ни Србији, ни Европи, ни свету није донела ништа добро. Србија је била прва жртва стратегије доминације и интервенционизма који после 1999. и 2000. поприма глобални карактер. У међувремену, народи многих земаља су на својој кожи искусили право значење „хуманитарних“ интервенција, „права на заштиту“ и „демократизације“ путем „обојених револуција“. Ера пирамидалног, хијерархијски заснованог светског поретка имала је свој зенит и постепено се, попут слегања тла после вулканске ерупције, ближи крају. У току су најдубље и најсвеобухватније промене светског поретка од окончања Другог светског рата. Изградња новог, мултиполарног светског поретка, заснованог на принципима равноправности, узајамности интереса и веће улоге међународног права, незадрживо крчи пут отварајући простор за демократизацију међународних односа. Отпори западних центара моћи и настојања да се, по сваку цену, очувају привилегије и стари превазиђени односи представљају извор великих опасности. Признавање нових реалности и прихватање партнерства као основе односа великих и малих једини је пут мира, спаса и напретка цивилизације.

Друго, Војно-технички споразум је интегрални део мировног пакета чији су основни делови докуменат Милошевић–Ахтисари–Черномирдин, од 3. јуна и Резолуција Савета безбедности УН 1244, од 10. јуна 1999. Та три документа суштински и формално чине целину и ниједан се не може оцењивати изоловано од других. Поред Устава, за Србију су то једини поуздани и постојани параметри за оријентацију и деловање у условима великих изазова, дубоких промена и пометњи. Они, можда, нису довољни, али излазак Србије на брисани и необележени простор, на коме моћници једног дела света не виде и не признају никога и ништа осим својих огољених еготицистичких интереса, било би равно хазардерству. Мудрост и храброст у одбрани права и интереса стечених борбом и великим жртвама претходних генерација искључују сваку једностраност, повремено потцењивање националног карактера, историје или духовности. Морамо бити свесни да величање донација, инвестиција и добротинастава оних земаља и лидера чија је политика 90-их година нанела огромну штету српском народу – његовим цепањем, сатанизацијом, санкцијама, бомбама и радиоактивним оружјима – није у складу са бригом за очување националног идентитета, достојанства и бољег живота.

Бумеранг ефекти

Треће, овај мировни пакет је интегрални део система међународног јавног права, има најшири општеобавезујући правни карактер. Императивни карактер резолуције СБ УН 1244 чини овај мировни пакет сегментом највећег правне снаге у хијерархији правних аката па се зато, не може изменити, поништити или умањити било каквим новим правним или политичким актом, осим

Спомен плоча „Зашто“ у Ташмајданском парку постављена у знак сећања на 16 радника РТС који су страдали у бомбардовању НАТО 1999. године (Фото Танјуг)

новом резолуцијом СБ УН истог ранга. Треба подсетити да су у процес стварања овог мировног пакета биле директно укључене све највеће силе савременог света, укључујући Русију и Кину, све сталне чланице СБ УН, све чланице Г-8, Европска унија и НАТО. Дакле, тај мировни пакет представља компромис интереса, али и обавезу свих чланица светске заједнице према свима да ће се договорено и потписано поштовати, а не вољу или право било којег ужег дела светске заједнице. По својој генези, садржи

„Србија је била прва жртва стратегије доминације и интернационализма који после 1999. и 2000. Поприма глобални карактер“

ни и правној хијерархији мировни пакет из јуна 1999. је интегрални део система европске и светске безбедности. Зато, уколико има покушаја његовог игнорисања, заобилажења или омаловажавања то не би прошло без озбиљног угрожавања самог система, о бумеранг ефектима да се и не говори.

Четврто, Србија која је bona fides испоштовала и извршила све своје обавезе према свим документима из мировног пакета, укључујући и обавезе према Војно-техничком споразуму, има право и моралну обавезу да настави да тражи да и сви други, у добру веру, изврше своје још увек неизвршене правне обавезе у складу с тим документима, а пре свега: да испоштују гаранције суверенитета и територијалног интегритета Србије с Косовом и Метохијом као најширом аутономијом у свом саставу (у Споразуму се, поред осталог, наводи да ће КФОР „обезбеђивати одговарајућу контролу граница СРЈ“ према Албанији и БЈРМ, чл. 2, тач. под „х“); да испоштују њене међународно признате границе; да прихвате преговоре о враћању делова војске и полиције у покрајину; да обезбеде услове за слободан,

безбедан и достојанствен повратак око 250.000 протераних Срба и других неалбанца; да гарантују безбедност свим грађанима у покрајини, укључујући Србе; да гарантују неприкосновеност власништва над имовином Срба, Србије и СПЦ. Уколико то друге стране опструирају, не желе или не прихватају то се не сме разумети као отежавајуће за позицију Србије или као њена обавеза на узмицање већ као апсолутно неприхватљиво понашање. У том случају, Србија треба да размотри које јој друге правне, политичке и дипломатске опције стоје на располагању.

Пето, документа мировног пакета, укључујући и Војно-технички споразум, нису била посебно повољна за Србију. Ипак, ратни и други услови у којима су тим документима заштићени важни интереси Србије, а пре свих суверенитет и територијални интегритет земље, били су далеко тежи него данашњи. Тачно је да Запад и данас користи методе претњи, уцена и обмана. Међутим, ипак, је тешко сагласити се да, данас постоје оправдани разлози за одустајање или одрицање од права и интереса признатих Србији под бомбама НАТО 1999. Данас се и Запад све чешће позива на потребу поштовања правно заснованих међународних односа. Брзина и дубина промена глобалних односа допринеће да се у наредном периоду Запад још чешће позива на међународно право. Не рече ли немачка канцеларка Ангела Меркел прошле среде у Бундестагу да је Г-7 „дефинисана чланицама које поштују међународне законе“ („Политика“, 7. јуни 2018)!

ЕУ као полуга за изнуђивање

Шесто, у одбрани права Србије на Косово и Метохију њен устав, Повеља УН, Завршни документ ОЕБС-а и међународно право су најважнији аргументи и ослонци. Мировни пакет из 1999, посебно резолуција СБ УН 1244 имају незаменљив, трајни значај који у свакој прилици треба афирмисати, не поводити се ни жељама, ни очекивањима па ни било каквим притисцима, с било које стране, за удаљавање и потискивање тих докумената у страну. Та документа се не смеју ни на који начин подредити било каквим новим „правно обавезујућим документима“.

Седмо, Косово и Метохија не сме се третирати као изгубљено јер није изгубљено. Трговина која се нуди тзв. преговарачким поглављем 35, притисци и уцене потврђују да Косово и Метохија и даље припадају Србији. Није реалност само оно што ограничава Србију, њену преговарачку позицију. То је реалност коју нам понављају комесари из Брисела, Вашингтона, Лондона и Берлина. За Србију је реалност много шира и комплекснија. Уместо дефетистичких изјава којима се несвесно ојачава позиција и непопуштљивост Приштине потребно је више напора и креативности у истраживање праваца за јачање преговарачке позиције Србије. Имамо довољно знања и искустава да бисмо схватили да се чланство у ЕУ користи као полута за изнуђивање непрекидних концесија Србије, да ЕУ није што је била и да њена улога и утицај рапидно опадају. Зато немамо права да се ослањамо ни на какве њене гаранције и обећања. То би нас могло довести до тога да Србија испоручи све и да не добије ништа.

*Председник Београдског форума за свет равноправних
Извор: Политика

Концерт родољубивих, војничких и духовних песама

ВОЛИМО ТЕ ОТАЏБИНО НАША

Аутор изведених композиција које су се минуле три деценије често могле чути у војничком строју и у концертним дворанама у земљи и иностранству је пуковник у пензији Станоје Јовановић, новинар и публициста, ранији начелник Новинско-издавачког центра „Војска“. Публика је и овога пута интерпретаторе мелодија издашно наградила аплаузима

У Дому војске у Београду 19. јуна, под покровитељством Министарства одбране Србије, одржан је концерт родољубивих, војничких и духовних песама под називом „Отаџбини с љубављу“. Био је то својеврстан празник за очи и уши, дан у коме су многе љубитеље тих музичких праваца обузели тренуци поноса, војничког достојанства и људске узвишености.

Почело је надалеко чувеним спотом „Волимо те отаџбино наша“, култне песме у време агресије НАТО-а на СРЈ. Многи су се сетили Леонтина Вукомановић, Милана Шћеповића. Та песма уселила се у многе домове, постала својеврсна химна тог времена. Настала две године раније, испуњена љубављу и родољубљем, соколила је наш народ и његову војску да истрају у супротстављању агресији на нашу земљу. Спот у продукцији „Заставе филма“, у режији Горана Костића, који је служио на част ауторском тиму, оборио је све рекорде у броју емитавања и побрао многа престижна признања. Песма је досегла и до Руске Федерације и Белорусије, преведена је у Кини. Певао је и чувени хор „Александрић“. Чула се и на Западу.

Потом је промовисан и спот свечане песме „Балада о Хиландару“, вероватно нумере која ће тек доживети велику славу.

Две лепе војничке песме, пуне модерног ритма, певале су две даме. Прва је „Срећан пут војничке мој“ у интерпретацији Елеоноре Баруције. Подсећа на узбудљиве тренутке испраћаја у војску док је војни рок био обавезан, а данас је примерена онима који добровољно облаче униформу. Друга је „Песма инжењераца“, војника градитеља земље. Певала је пуним срцем Викторија. Заједничко за обе песме: музику је компоновао истакнути члан Ансамбла и успешан композитор Зоран Тутуновић.

Земља се срцем брани

Многи су се, с првим акордима звука, присетили још једне надахнуте родољубиве песме – „Земља се срцем брани!“ Слушали смо је и певали и када нам је било најтеже. Она носи још једну снажну поруку: „Лепо је и часно носити војничко име“. Музику је компоновао ненадмашни Раде Радивојевић а чула се у интерпретацији сјајног Дејана Пешића. Он је отпевао и песму „Морнарска љубав“, коју је компоновао Петар Поповић.

Станоје Јовановић надахнутим текстовима, а композитор Владимир Мустајбашић пригодном музиком подарили су нам две песме о романтичној страни војничког

живота: „Војнички сан“ и „Напиши писмо војнику“, чију је помало идиличну атмосферу и лепоту дочарао Жарко Данчуо, награђен за интерпретацију на фестивалу војничких песама и корачница 2000. године.

Осим родољубивих и војничких песама Станоје се огледао и у писању деље поезије. На неке је компонована музика, друге чекају музичко рухо. Аутор је за ову прилику одабрао своју најдражу дељу песму: „Табла што шапуће“. Извели су је, ко други, до његови унучи Душан и Јован. Били су охрабрени аплаузом. Најстаријем Лазару, намењена је друга улога.

Жељко Трајковић, уз појачање сина Богдана отпевали су песму „Корени“, за коју је музику написао Раде Радивојевић. Она, упркос свему, казује о судбинској повезаности два блиска народа која потичу и ничу из једног корена.

Његовим сестрама срца би уздрхтала када би угледале младе људе у униформи. Тако је рођена песма „Војникова мајка“, чији последњи стихови гласе:

„Мајчино срце брижно трепери,
поносно, суза се не стиди,
војника сваког погледом грли,
у сваком свог сина види!“

Песму је музиком оплеменио Раде Радивојевић, а изведена је у врсној интерпретацији популарне Екстра Нене.

Песму „Сестра“, аутор је посветио многим драгим особама које су се бавиле или баве племенитим послом медицинске сестре У Клиничком центру Србије песма „Сестра“ је постала својеврсна химна којом започињу званични скупови медицинских сестара.

Врстан интерпретатор народне музике Мира Караниколић отпевала је кулtnу песму Милоја Поповића Захара посвећену Косову и Метохији – „Видовдан“, која попут завета одзвања у нашим мислима и срцима.

Захвалност аутора песама

Окупљеним љубитељима војничких песама и корачница у финалу концерта обратио се Станоје Јовановић: ➔

Концерт је био својеврсни спектакл каквог дуго није било

Пуковник у пензији Станоје Јовановић захваљује диригенту Ансамбла маестру Павлу Медаковићу

Представљена књига
„Нови хладни рат и Србија“

СТРАТЕГИЈЕ ОДВРАЋАЊА У ВЕЛИКОЈ КРИЗИ

— Много је драгих људи без чије подршке и помоћи не би било ни песама, ни овог концерта. У прошлости и данас. Дуго би трајало набрајање њихових имена. Неки су ту и данас. Солидарни као увек. Једно име, ипак, не могу заобићи. Реч је о човеку доброг срца и широких видика, другу, пријатељу, пуковнику, доктору наука Николи Аћимовићу, који на жалост одавно није више међу нама. Неизмеран је његов допринос афирмацији војничке и родољубиве песме. И култури у војсци уопште. Заслужио је да то остане забележено. Сваку од мојих песама доживео је као своју. И учинио све да она живи и траје. У име свих који су га познавали, који су с њим друговали и сарађивали, који су га волели — хвала му од срца.

Велику захвалност дугујем изузетним композиторима који су музички оплеменили моје песме, врским солистима који су им подарили душу, сјајним професионалцима из Ансамбла „Бинички“, преданим ствараоцима из „Заставе филма“, одговорнима из Управе за односе са јавношћу који су ми омогућили овај концерт, домаћинима из Медија центра „Одбрана“, следбеника новинско-издавачких кућа „Војска“ и „Народна армија“, у којима сам провео безмало цео радни век, сарадницима и колегама из РТ Војводине за уступљену грађу спота, пријатељима из свих сфера друштва, и, наравно, члановима моје породице, без чије подршке, помоћи и одрицања не би било ни моје песме, рекао је Јовановић.

На крају концерта уживо су Драган Млађеновић, група „Ренесанс“, хор „Бинички“, и Хор „Краљица Марија“ чији је руководиоца Иванка Стојков и Уметнички ансамбл Министарства одбране „Станислав Бинички“ извели су Баладу о Хиландару.

Композитори изведених музичких нумера су Раде Радивојевић, Владимир Мустајбашић, Зоран Тутуновић, Милован Панчић, Сања Илић, Петар Поповић, Емил Главник, Сава Обрадовић и Горан Митровић.

И овога пута ансамблом и хором сјајно је дириговао маестро Павле Медаковић. Програм је водила шармантна Милица Гацин.

3. Пешић

СУСРЕТ ПРИПАДНИКА 11. КЛАСЕ ТПШ

Позивамо бивше питомце 11. класе Техничке подофицирске школе на сусрет генерације 21. јула са почетком у 11 часова, хотел „Бристол“, Београд.
Пријаве на телефоне: 064/179-1662 (с Мидић) и 064/225-2013 (с. Бајић).
Организациони одбор

Књига је привукла пажњу читалачке публике

Књига „Нови хладни рат и Србија - Геополитичка стварност Срба“, аутора генерал-мајора у пензији др Винка Пандуревића, промовисана је 5. јуна у Атријуму Дома Војске Србије у Београду.

О делу, које садржи изабране текстове аутора што су објављени у оквиру пројекта - српске стране, московског Фонда стратешке културе, осим аутора, говорили су и професори др Радован Радиновић и др Миломир Степић, а и др Душан Пророковић и Млађен Цицковић.

Говорећи о књизи чији је рецензент, доктор Радован Радиновић је представио њен садржај и установио да рад отвара веома значајна питања с којима се свет данас суочава. Истакао је да данашњи „хладни рат“ може врло лако да се претвори у прави, јер су стратегије одвраћања од глобалног сукоба у великој кризи.

Радиновић је изнео и неколико општих оцена о том, како је рекао, веома интересантном делу, које уверљиво доноси суштину америчког спољнополитичког концепта и темељно анализира актуелни геополитички положај Србије.

Професор др Миломир Степић, наводи да је аутор веома вичан перу, подсетио је да је реч о текстовима који представљају својеврсни скуп, али истовремено чине и комплетно дело.

Подвукао је и појаснио став аутора да Запад више није оно што је био, те да је његова превласт доведена у питање, али да је Америка и даље изразито доминантна светска сила, у свету који се мења у правцу опоравка Русије и узлета Кине. Такво тренутно стање он је дефинисао „релативним униполаризмом“, који карактерише и „паника САД од бенигног, али и малигног утицаја Русије“.

Душан Пророковић, начелник Центра за Евроазијску студију, рекао је да многе државе не би преживеле оно што је Србија претходне три деценије и додао да се књига бави променом равнотеже снага у свету, а да аутор врло успешно брани своје тезе

изнете у претходним радовима, по којима је држава поново кључни актер у светској политици, а да земље у међународној политици искључиво води национални интерес, те да су идеје слободе и демократије врло често злоупотребљене за партикуларне интересе.

У име издавача, Представништва Републике Српске у Србији и Издавачке куће „Свет књиге“, Млађен Цицковић је изразио задовољство због учешћа у пројекту за који је рекао да је реализован из два разлога - вредности и стручног нивоа садржаја књиге али и због компетенције аутора, бившег високопозиционираниог официра Републике Српске. Он је додао да дело краси велика документаристичка вредност, чему доприноси и одлична ликовна опрема издања.

Захваљујући присутним слушаоцима и учесницима у дискусији, аутор књиге, др Винко Пандуревић, истакао је да, након излагања колега, не жели да се бави њеним садржајем, већ се осврнуо на актуелна питања геополитике и аспекте и последице новог „хладног рата“, у чијем је светлу и анализирао тренутни положај Србије. Према његовим речима, он је данас у тим околностима веома комплексан и додао да је наша земља практично између чекића и наковња, и у својеврсном геополитичком троуглу, али да је веома важно да инсистира на својој војној неутралности баш као и на одбрани дејтонског положаја Републике Српске и интегритета државе, превасходно на Косову и Метохији.

Објављени текстови, сабрани у књизи, настали су као резултат вишегодишњег, континуираног научног и стручног праћења и анализирања основних поставки поретка света, знаног под именом „нови светски поредак“.

Владимир Вјештић

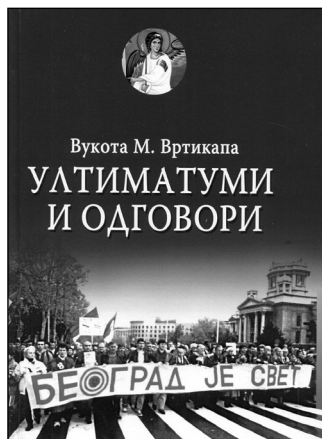
О књизи „Ултиматуми и одговори“

СВЕТИОНИК РОДОЉУБЉА

У седам поглавља аутор аргументовано, јасно и транспарентно пружа читаоцима чињенице које отварају очи над светским процесима и великим неправдама

Трагична и горка искуства, која је крајем двадесетог и почетком двадесет првог века доживео српски народ, опомињу га да обнови и пробуди историјско памћење које ће му помоћи да се чвршће уједини у народну целину, цивилизацијски превазиђе досадашње заблуде и илузије, а посебно међусобне кобне поделе и свађе и да на истинским светосавским темељима отаџбинског родољубља гради своју будућност, достојну историјског народа. Најновија искуства су управо непобитно потврдила да је све што смо градили мимо темеља светосавља пропало и нестало, написао је на почетку књиге мр Вукота Вртикапа „Ултиматуми и одговори“ која је, ево доживела треће допуњено издање.

У седам поглавља аутор аргументовано, јасно и транспарентно пружа читаоцима чињенице које отварају очи над светским процесима и великим неправдама. Прво поглавље се бави ултиматумима које је српски народ добијао од најмоћнијих сила света. Добијао и опстао, додали бисмо. Потом се књига бави аналитиком ул-

тиматума НАТО-а као најмоћније силе света. И у том случају Србија и народ су опстали. Следе прикази написа наших, па страних аутора о феномену Косова, епској народној поезији и гуслама. Следи поглавље „Српски народ као Теодул“ у коме централно место припада завету Светог Саве Србија. Аутор је на импресиван начин сабрао све оно што је о српском народу говорила пропаганда пре у току и после агресије НАТО-а. У поглављу „Завештања“ књига се бави завештањима Стефана Немање, заветом ратника ослободилачких ратова Србије и Црне Горе од 1912-1918. године потомцима, пласира неколико националних, по порукама веома јаким песама. Светло дана је угледала и ауторова песма „Ода гуслама“. Посебно зрачи текст Добрице Ћосића „Вук Караџић и Доситеј Обрадовић“.

„Епска поема „НАТО ултиматум“, ратника и песника Вукоте Вртикапе заслужује темељну анализу и посебну пажњу. Њена тема је вековима актуелна у животу и историји нашег народа, јер агресија и ратни злочини никада нису престали да се обршавају на невино биће српског народа. Херојски отпор српског народа свим завојевачима и зликовцима увек се овековечавао десетерцем наше јуначке епске поези-

је, што је био и остао свети чин. Ту законитост која истрајава, следи и поема Вукоте Вртикапе на упечатљив и нашој епској традицији достојан и оригиналан начин. Агресија зликовачке коалиције НАТО-а не сме бити заборављена, основна је порука Вукотине поеме“, написао је рецензент књиге професор др Божидар Рогановић.

Најбоља квалификација књиге могла би се изрећи поређењем овог штива са буваром патриотизма и родољубља. Писана је народним језиком и стилем, да свакоме буде разумљива.

Доћи ће засигурно време када ће и Европа и васцело човечанство постати свесни величине српског народа, када ће му захвалити на свему што је учинио за непокор, када ће му захвалити на свему што је учинио за непокор, истину, правду и бољу будућност света.

Поема „НАТО ултиматум“ представља песнички уобличен глас српског народа против агресије и агресора. То дело саткано је од снажних порука које упућују на миленијумску грешку што је западна војна алијанса починила на размеђи два миленијума. Поема је траг у времену усправних који ће напредно човечанство тек славити. Ко никада ништа није чуо о рату који је 1999. године повела највећа војна машинерија света, сазнаће о неправди, насиљу, осиноности и самоуверености силника којима топуз смрди нечовештвом. Увериће се, међутим, у снагу истинољубља, слободарства, одлучности и непокорног ума. Вукота Вртикапа се у тој животној причи јавља као спона између народа, уметности, прошлости и будућности, овоземаљског и ванвременског. Он је луча непокора, светионик хуманости, војник праведника.

Књига је веома добро илустрована фотографијама знаменитих људи, међашима слободарства и симболима из српске историје.

З. П.

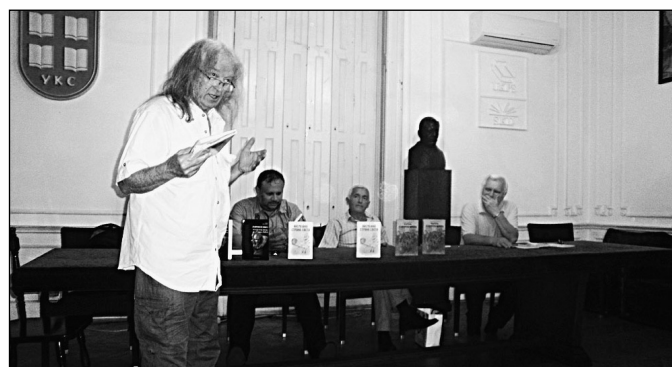
Дан посвећен великом песнику

СТИХОВИ НЕ УМИРУ

Обележавајући 75 година од како је живот скончао велики српски песник Радојко Јовановић или Раде Драинац, Прокупљани који живе у Београду, предвођени Ратомиром Тимотијевићем Тимом, недавно су организовали Дан сећања на славног поету. Најпре су на споменик песнику на београдском Новом гробљу положили цвеће и одали пошту земљаку. Миљурко Вукадиновић, Ратомир Тимотијевић и Дане Стојиљковић. Доктор Грујица Милојевић на виолини одсвирао је омиљену Драинчеву песму „Чај горо, лане моје“, а дружење је после настављено у просторијама Удружења књижевника Србије, где је приређено песничко поподне. Своје и стихове Радета Драинца казивало је десетак познатих песника из Прокупља и околине.

Радојко Јовановић (уметничко име Раде Драинац; 4. или 26. август 1899. — 1. мај 1943) српски песник, представник космополитске струје у српској поезији између Првог и Другог светског рата. Стварао је у виду модернистичких тежњи (Аполинер, Сендрар). Драинац је рођен у селу Трбуњу у Топлици, учио школу у Крушевцу и Француској. 1922. године покренуо је часопис Хипнос. Прву књигу песама под називом Афродитин врт штампао је 1921. године у Прокупљу у само три примерка.

Од 1926. живео је у Паризу, где је свирао виолину као пратња уз неке филмове. Услед болести, вратио се у Србију. По мобилизацији, учествовао је у борбама око Ужица. Под оптужбом да је комуни-

Ратомир Тимотијевић Тим

ста, крајем 1941. су га ухапсили четници, али био је пуштен на молбу виђенијих Топличана. Од 1942. боравио је у санаторијуму код Соко Бање, где га је повремено посеђивао Иво Андрић. Са туберкулозом у поодмаклом стадијуму, вратио се у Београд, у Државну општу болницу, где је умро 1. маја 1943.

Као сиромаш, сахрањен је о државном трошку, на Новом гробљу, уз рецитацију његове песме „Нирвана“ коју је казао глумац Миливоје Живановић.

У Удружењу књижевника Србије, Француска 7 у Београду, постављен је барелеф са његовим ликом, септембра 2013. године. По њему су названи Народна библиотека „Раде Драинац“ Прокупље и Награда Драинац.

З. П.

Састанак питомаца 12. класе Санитетске подофицерске школе у Новом Саду

ЗЛАТНИ ЈУБИЛЕЈ САНИТЕТЛИЈА

Почетком маја, у башти ресторана у Дому Војске у Новом Саду, окупили су се некадашњи питомци 12. класе Санитетске подофицерске школе, генерација 1965 – 1968. Године, како би обележили педесету годишницу завршетка школовања и произвођења у чин санитетског водника.

Пре 53 године, 1965. тадашња две школе војног санитета, Санитетска подофицерска школа и Санитетска официрска академија пресељене су са територије Словеније, из Марибора односно Љубљане, на територију Србије, у Нови Сад. Школе су размештене у две новосадске касарне, академија и касарну која је носила име маршала Југославије Јосипа Броза Тита, касније је понела име касарна „др Арчибалд Рајс“, у познатој новосадској Футошкој улици, и подофицерска школа у касарну „Војвода Бровић“.

Те године школовање је започело и 75 голобрадих петнаестогодишњака, питомаца 12. класе Санитетске подофицерске школе пристиглих из свих крајева тадашње Југославије.

У пратњи оца дошао сам пред капију Војне болнице у Петроварадину пун неизвесног ишчекивања, и помало уплашен. – присећа се свог првог дана сусрета са војском, сада потпуковник у пензији Тихомир Николић. – Када нас је угледао, дежурни војник је пришао великој гвозденој капији и почео да је, уз шкрипу, отвара. Е, та шкрипа капије ми се урезала у сећање, и не могу да је заборавим ево све до данашњих дана.

Поред првих дана у Подофицерској санитетској школи, некадашњи питомци живо се, и са одређеном сетом, сећају и својих командири и наставника.

– Командир класе, тада поручник, сада потпуковник у пензији био је Миле Пиљак. Ево, и сада,

у озбиљним годинама бави се планинарством. Много хвале и за професорку Злату Трајковић, потпуковника у пензији Миливоја Лазића професора анатомије, професорку Надежду Марковић. – каже мајор у пензији Владимир Фуљто, један од чланова организационог одбора окупљања, додајући како су тада у војне школе одлазила углавном деца из сиромашнијих, или породица које су бројале више деце, па је то била прилика да се сви ишкољују и „стану на своје ноге“. Баш те, 1965. године Нови Сад и околину захватиле су и велике поплаве. У одбрани су ангажовани сви питомци старијих класа, нас најмлађе, још децу, нису дирали, ваљда због те младости.

Ту 12. класу Санитетске подофицерске школе, након трогодишњег школовања, завршила су 53 питомца, унапређена у чин санитетског водника и распоређена у гарнизоне широм Југославије, од Словеније, до Македоније – од Триглава до Ђевђелије, говорило се. Део њих, у међувремену, понео је официрски чин, неки су постали адвокати, психолози, наставници. Ипак, данас су сви, као тада питомци 1965. године, исти, али пензионери.

– Овакве састанке, а ово је трећи, организујемо како би се повремено виђали, евоцирали успомене на питомачке дане и војничке чизме, дружили се. Враћа нас то у дане младости, некако нам пуни „животне батерије“. На жалост, на сваком сусрету нас је све мање. Иако природа чини своје не дамо се, живот треба живети пуним плућима, а и оваква дружења и подсећања ту много помажу. – каже Владимир Фуљто.

Санитетска официрска академија престала је са радом 1968. године, а Санитетска подофицерска школа 2002. године.

Будимир М. ПОПАДИЋ

Шапчани на излету

ОД КАОНЕ ДО „ГАЛЕБА“

Прве суботе у јуну месецу војни пензионери Шапца имали су програмски успешан и користан излет: посету историјском манастиру Каона и компанији „Галеб“ група.

Каона је све посетиоце импресионирала својим амбијентом, историјским значајем и изванредно одржаваном околином и свим другим објектима. Право место за потпуни одмор.

Посета компанији „Галеб“ група је прича за себе. У тој фирми све је за дуго памћење – од организације, стручности, озбиљности, реда, дисциплине, резултата...

Од дочека на капији, сво време проведено у фабрици, машински инжењер Милан Веселиновић је, уз документарни филм о фирми, веома стручно објаснио је како се развијао „Галеб“. Та фирма сарађује са многим земљама на свим континентима, слови као поуздан партнер, постиже изузетне резултате.

Војне пензионере највише је импресионирао ниво савремености машинске технике, која је, кажу, једна од најмодернијих у свету. У току је монтажа још неких машина, најмодернијих у својој области, што ће значајније унапредити производњу.

Што се новчаних примања запослених тиче, разумели смо, врло су пристојна, према радном месту и квалификацији.

Оно што обичан посетилац може да уочи јесте да свукуд, у свим погонима и административним просторијама, влада изванредан ред, све блиста од реда и чистоће.

На крају посете „Галебу“ показали су се и као врсни домаћини, вредни сваке похвале. Наиме, припремили су и печење за ручак.

Господин Радослав Веселиновић, власник фирме, већи део двочасовне посете био је са гостима. Одговорио је на многа питања, љубазан у сваком погледу, без потешкоћа јер је и он пензионер, провео посетиоце кроз све фабричке погоне, давао бројне одговоре и објашњења и био расположен за разговор.

С. Стојановић

Вече посвећено неуморном ствараоцу

ОМАЖ МИРКУ ДОБРИЧАНИНУ

Удружењу књижевника Србије 26. јуна приређено је вече посвећено пуковнику у пензији Мирку Добричанину који је прославио 92. рођендан. О животним стазама врсног официра, историчара, неуморног песника, веома познатог гуслара и публицисте говорили су Милгурко Вукадиновић, Милоје Поповић Каваци, Видак Масловарић, Мирко Мркић, Димитрије Јаничић, Славко Алексић, Видак Милосављевић, Ратомир Тимотијевић Тим и још неколико поштовалаца лика и дела човека чије стваралаштво сеже у многе области друштвеног живота Србије.

Ако би се мерио Добричанинов допринос културној, историјској, публицистичкој и музичкој баштини, можда би се то најбоље учинило кроз призму његове посвећености ратничкој традицији свога народа. Његова књига о Гвозденом пуку

представља ремек-дело историографије и традиције српског народа. На сакупљању грађе и писање књиге утрошио је више од једне деценије. Трагање за истином била је његова основна прекупација приликом писања тог штива.

Добричанин је био учесник НОР-а, официр ЈНА, човек са сјајном биографијом, одан народу и држави. Тих, смиран, ненаметљив, ауторитативан, са мало речи много тога каже. Све време у служби српске епископске поезије. Носилац је великог броја признања, међу којима и неколико вредних одликовања. До сада га је једино заобилазила Вукова награда, па би с правом требало очекивати да преговори правда.

Мирко Добричанин је захвалио бираним речима свим пријатељима који су дошли на овај својеврстан омаж. 3. П.

Излет Нишлија на југ Србије

ПРИРОДНИМ ЛЕПОТАМА И НАСЛЕЂУ У ПОХОДЕ

Градска организација УВПС Ниш наставила је са организацијом једнодневних излета у ближи и даљу околину ради дружења и упознавања историјских, културних и природних знаменитости наше земље.

Тако је 2. јуна организован излет у Пролом бању, Парк природе „Ђавоља варош“ и манастир св. Николе код Куршумлије.

Пролом бања се налази на северозападним обронцима планине Радан, на око 600 метара надморске висине, 85 км од Ниша и 23 км југоисточно од Куршумлије. Окружена је шумовитим планинама, а клима је умерено континентална. Богата је топлим изворима лековите воде а према званичним подацима користи се за лечење болести бубрега и мокраћних канала, органа за варење, коже и ванзглобног реуматизма. Поред тога користи се и блато за лечење кожних болести и реуматизма.

Бања је позната не само као лечилиште већ и као место за рехабилитацију, рекреацију, одмор и конгресни туризам. Изграђен је и отворени базен са елементима аква-парка и спортским објектима.

Ђавоља варош је ретки геоморфолошки феномен у Србији и свету, а налази се на Радан планини у близини Куршумлије, око 90 км југозападно од Ниша. Чине је 202 камене фигуре које су настале пре више милиона година дуготрајним и стрпљивим радом природе. Камени стубови настали су деловањем ерозије на земљиште састављеног од растреситог, али чврстог материјала на коме се налази камење веће величине. Куле са капама су најпознатији природни споменик у Европи.

Ђавоља варош је сврстана у Седам српских чуда, а један је од кандидата за седам светских чуда природе. Проглашена је за природно добро од изузетног значаја и стављена је у прву категорију заштите државе. Земљане фигуре се обилазе стазом са два нивоа видиковца, а саме фигуре су осветљене.

Манастир св. Никола (Топлички) је најстарија задужбина Стефана Немање, тада кнеза Топличког, а датира с почетка 12. века. Налази се на узвишењу изнад Куршумлије. По начину градње цркве приметна је комбинација византијског и рашког стила. Манастирска црква је више пута рушена, а данас је обновљена. У комплексу манастира приметни су саркофази и фигуре из раног византијског доба. Сада је под заштитом државе као споменик културе од изузетног значаја.

Т. Илијић

Летњи сусрети ДОГОВОР КЛАСИЋА

Када упеце сунце и људи ожедне природно се некако тражи место у хладовини, поред реке или под дебелим кровом неке зграде. У дворишту Ивана Розге класићи из 6. краљевачке класе везе окупили су се дружења ради.

Овога пута није било Мирка Божића и Бранислава Јовановића, који су отишли на пут без повратка. Остварен је договор о обавезама сваког појединца везано за обележавање годишњице класе у октобру ове године.

Наставило се мини-вечером уз македонску капљицу коју је припремио Трајке Митушев.

Т. М.

Војни ветерани на Сутјесци

ПОШТА У ДОЛИНИ ХЕРОЈА

На традиционално организованом скупу поводом 75 година од битке на Сутјесци, на легендарном Тјентишту доптовала је и десеточлана делегација војних пензионера из Подгорице. Дошли су у долину хероја да се поклоне сјенима преко 7 000 неумрлих хероја који су положили своје животе за слободу. Они су симбол нашег поноса у борби за узвишене људске идеале и слободу.

Ови неумрли јунаци показали су свијету да су Титови партизани-пролетери непобједиви и незадрживи у борбама, а Савина дивизија је извршила пробој и спасила рањенике.

Војни пензионери сусрели су бројне познанике из осталих делегација. Чуло се да они нијесу први пут у долини хероја, заливеној крвљу наших бораца. Војни пензионери су овдје боравили током школовања када су их наставници нападали па-

триотизмом и учили војним вјештинама. Није изостало фотографисање са друговима из почасног вода и аташеом Руске федерације.

Свечаност је отпочела полагањем вијенаца домаћина – Републике Српске, борацких организација Словеније, Србије, Црне Горе, Руске федерације, комуниста из Никшића, бројних невладиних организација и потомака.

Услиједили су кратки патриотски говори представника делегација који су говорили о величанственој борби и побједи. Није изостао ни одличан умјетнички програм припремљен за ову прилику.

Све учеснике скупа чекао је ручак – војнички пасуљ и бурад пива из никшићке Требјесе. Захвалност домаћину, поздрав и покрет ка Подгорици. Били би ветерани ускраћени за још једно сазнање о страдању нашег народа, да нијесу застали на путу код Корићске јаме.

Мала капела и спомен-плоча. На с плочи пише: „Корићска јама – у ову јаму 4/5. јуна 1941. год. усташе су бациле 134 Србина овог краја. Кости зверски уморених људи извађене су из јаме 1953 – 1956. године и похрањене у заједничку спомен-костурницу у центру села Корита – Породице убијених и општина Билећа“.

Р. Здравковић

Сусрет пензионисаних припадника војске у Смедеревској Паланци

СЕЋАЊА НЕ БЛЕДЕ

Постала је традиција да се у Смедеревској Паланци сваке године окупљају старешине и цивилна лица, која су некада службовала у том изузетно значајном и великом гарнизону. Тако је било и ове године 18. маја, када је скупу присуствовало њих 45.

На ширем простору Паланке и у њеним касарнама, живеле су, обучавале се и припремале за своју мирнодопску и ратну улогу многе јединице и родови војске.

Почеци српског Ратног ваздухопловства везани су за Смедеревску Паланку, односно за период раног пролећа 1915. године, када у Паланку долази француска ваздухопловна ескадрила која је била једина у читавој ондашњој Србији. Авиони су из Француске стигли у деловима железницом, а после склапања на вашаришту, које је служило као аеродром, први лет је обављен 2 априла од Смедеревске Паланке до Крагујевца. Све до офанзиве Немачких и Бугарских трупа на Србију у Паланци је постојала авиобаза.

Уочи другог светског рата Пети коњички пук је прекомандован из Паланке у Пожаревац, а у касарни је стационирана ваздухопловна база. Два-три дана пре уласка немачких окупационих трупа у Паланку, један бомбардер је бацрио неколико бомби на хангаре ваздухопловне базе на Рудинама и запалио један од 16 школских авиона. Током рата хангари бивше ваздухопловне базе су служили као концентрациони логор окупатора.

После другог светског рата (од 1945-1959. године) у Паланци су живеле и обучавале се коњичке јединице ЈНА и то: 1. и 10. коњичка бригада и 34. коњички пук.

Седамдесетих година и касније у Паланци је било седиште 24. пешадијске дивизије, која је имала своје пукове у Смедеревској Паланци (77. пп и 130. пп) у Крагујевцу (80. пп) у Пожаревцу (мппоп) и у Смедереву (оки).

Окупљени су у лепом амбијенту хотела на Кисељаку евоцирали успомене, а било је и присећања на разне пријатне догодовштине из времена заједничког живота и рада.

Једна група старешина (а међу њима неки који први пут долазе на овај скуп) обилазила је споменик који је посвећен групи бораца НОР-а паланачког краја која је 1941. године стрељана од стране немачких фашиста. На споменику је уписано и име немачког војника Јозефа Шульца који је стрељан заједно са нашим родољубима, јер је одбио да „пуца у оне који су бранили своју слободу“.

Старешине су се подсетиле на време када је споменик грађен (1975-1976. год), а посебно на инжењере који су га градили (Драгољуб Миолски, Ристо Ушитков, Петар Русак, и Јосип Скоко) и чете војне полиције која је на отварању споменика била задужена за почасну палбу (Милутин Филиповић и Милорад Стефановић). Мозаик на споменику израдио је познати уметник, (тада војник) Јашко Младеновски из Криве Паланке.

Окупљене је својим присуством посебно обрадовао новоизабрани председник општине Смедеревска Паланка Никола Вучен, иначе син једног од организатора скупа и пензионисаног старешине из Смедеревске Паланке.

Милутин Филиповић

Свечани строј командног састава и пилота пука 1945. године, пред полазак за Југославију, први с лева командант мајор Петар Радевић, до њега комесар мајор Виктор Бубањ.

Основу за стварање југословенског ловачког пука чинило је људство партизанског ваздухопловства које је на основу споразума Врховног штаба Народноослободилачке војске Југославије и Владе СССР-а из марта 1944, упућено на школовање у Совјетски Савез.

Део овог људства прикупљен је у рејону Гламоча и пребачен у Италију, рејон Барија, у логор Гравина. Организован као Омладински ваздухопловни батаљон боравио је у Италији код савезничких снага од маја до августа 1944. да би потом био пребачен бродом до Египта. Ту се овој групи придружује и део југословенског људства које је било остало код британског ваздухопловства, непосредно после формирања 1. и 2. партизанске ескадриле.

Цела група је после месец дана проведених у Египту преко Палестине, Ирака и Ирана стигла у Совјетски савез. Распоређена је у ваздухопловна училишта у Грозном, Краснодару и Енгелсу.

Други део југословенског људства, које је у лето 1944. организовано у Гравини, као Други батаљон ваздухопловне групе, крајем августа те године, совјетским транспортним авионима пребачен је (ноћу) на аеродром Калиновка близу Винице у Украјини. Даље се путовало камионима и возом преко Кијева и Москве до Колумије. У Колумији је извршена подела на ловце и јуришнике (штурмовике) после извршених лекарских прегледа. Ловци су упућени у Краснодар где су стигли 6. септембра, а већ 3. октобра 1944. су пребачени на аеродром Кареновскаја. Први курсанти су полетели на авионима двоседима УТ-2 већ 11. октобра.

У наставку летачке обуке летело се на тренажним ловцима типа УЈАК а касније на ловцима ЈАК. Услови за рад и школовање били су веома тешки. Градиво преобимно, хладноће велике, а храна оскудна и нормирана.

Првог маја 1945. у Краснодару је званично формиран 1. југословенски ловачки пук. Командант пука био је мајор Петар Радевић, а комесар пука мајор Виктор Бубањ.

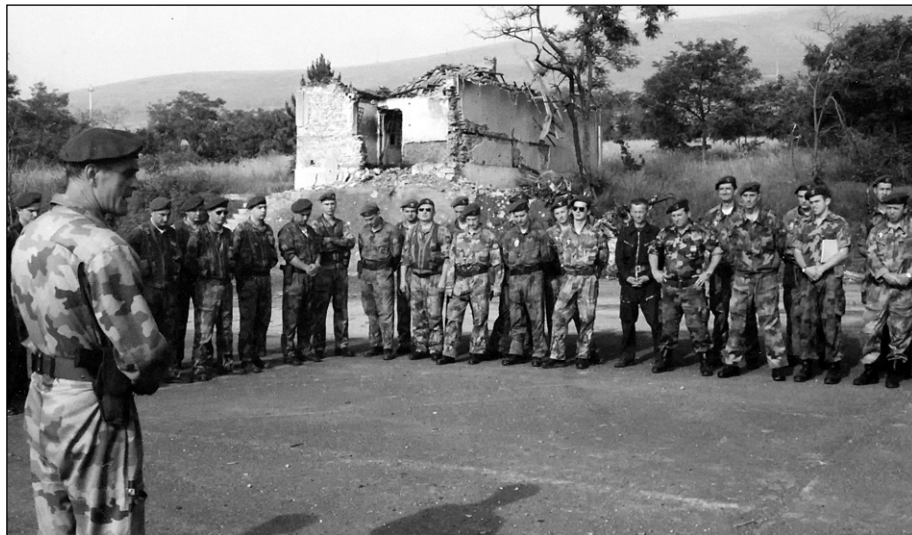
Пук је имао 180 припадника од чега: 5 штабних официра, 37 пилота, 37 механичара, 31 моториста, 36 оружара, 15 техничара, 13. механичара за специјалну опрему, 3 падобранца и по једног инжењера, фотографа и интенданта.

Први Југословенски ловачки пук био је наоружан са 35 авиона типа ЈАК-3 који је у

Сећање на 1. југословенски ловачки пук

УДАРНА СНАГА НАШЕГ ВАЗДУХОПЛОВСТВА

У току педесет година дугог постојања 254./83. лап-абр базирао је на 11 аеродрома распоређених по територији свих бивших република и покрајина. Најдуже је базирао на а. Слатина код Приштине – 27. година. Пук је расформиран после извршеног прелета са а. Слатина на а. Батајница 11. јуна 1999. године.

2. Командант 83. Лап пуковник Гвозден Урошевић информисае састав о ситуацији и наређењу за напуштање аеродрома, 11. јуна 1999. године

то време важио за најбољег ловца у Совјетском Савезу.

После напорног вишемесечног школовања почеле су припреме за прелет у Југославију. Прелет је почео 7. септембра 1945. ујутро у 08.00 часова. Полетела је 1. ескадрила, а за њом у интервалом од 30 минута – 2. и 3. ескадрила а и група Командног вода. Лет је извршен по маршрути: Станичнаја (Кареновскаја) – Ростов – Запорожје – Кировград – Бердичев – Лавов – Дебрецин – а. Београд. Прелет је укупно трајао 7 дана.

Остало људство пука укрцано је у воз и преко Ростова, Дњепропетровска, Букурешта и Софије стигло у Београд.

Већ 16. септембра маршал Тито, у пратњи врха Југословенске армије, извршио је смотру припадника пука. После Титове посете прочитана је наредба којом је пук преименован у 254. ловачки пук, а пред крај лета 1948. на основу наредбе Генералштаба ЈНА (14. маја 1948) преименује се у 83. лап и под тим именом постоји у континуитету до 1964, када је расформиран.

Поновно формирање 83. лап догодило се

на аеродрому Петровац, код Скопља 1968. године. Наредбом ДСНО од 14. септембра, односно Команде РВ и ПВО од 6. октобра 1972. године 83. лап је преформиран у авијацијску бригаду. У њеном саставу биле су 123. и 130. лае, 31. БВОЈИН, Група за борбено командовање и штабно авијацијско одељење. Пребазирање 83. абр са а. Петровац на а. Слатина извршено је 18. октобра 1972.

У току педесет година дугог постојања 254./83. лап-абр базирао је на 11 аеродрома распоређених по територији свих бивших република и покрајина. Најдуже је базирао на а. Слатина код Приштине – 27. година. Пук је расформиран после извршеног прелета са а. Слатина на а. Батајница 11. јуна 1999. године.

Наоружање пука од 1945. до 1999. године чинила су 34 различита типа авиона и хеликоптер Ми – 4. Почело се авионима на клипни погон, па млазним и потом суперсоничним. Пилоти и ваздухопловнотехнички састав су током 1970. Године, па све до 20. марта 1971. завршили преобуку на авиону типа МИГ – 21 (Л-12) са обе ескадриле. Од 20. марта 1971. пук је званично био укључен у систем борбеног дежурства ПВО за јужни део Југославије. Пилоти пука су летели на свим верзијама авиона МИГ – 21.

У пуку је службу вршило више стотина официра – пилота и официра и подофицира ваздухопловно-техничке службе. Током постојања пука његов састав је представљао одраз постојеће националне и социјалне структуре народа и народности Југославије и карактерисала га је младост.

Од официра који су били на служби у 254./83. лап, двојица су проглашена народним херојима, двојица су обављала дужност команданта РВ и ПВО, а њих 21 је унапређен у чин генерала. Дужност команданта у 254./83. лап-у вршила су 23 официра пилота. Пуку је узастопно два пута (1988. и 1989) додељена Велика плакета ОС као најбољој јединици у РВ и ПВО.

На основу наредбе ВК ОС Југославије од 9. маја 1947. године као Дан јединице 254. односно 83. лап обележавао је 1. маја.

Базирање пука на а. Слатина вршено је у сложеним друштвеним, политичким, економским и посебно безбедносним условима. Састав пука скоро целих осамдесетих и деведесетих година проводи у мерама повишене борбене готовости и атмосфери тензија. Нема нити једне кризне војнополитичке ситуације усмерене према нашој земљи, а да у њеном решавању састав 254. односно 83. лап није дао свој непосредни или посредни допринос. У време агресије НАТО-а на нашу земљу 1999. године, а посебно у току масовних ватрених удара њихове авијације по територији целе Србије састав 83. лап је одговорно и успешно извршавао задатке који су му били постављени. Рађало се и развијало сопствено искуство које је у раду јединице постајало доминантно. Сваки период развоја и рада имао је своје опште и посебне проблеме, али смо имали и људе који су знали да их успешно реше. Никад и нико није остављен по страни јер смо знали да је наш човек у темељу наше снаге. То је био и у нашим сећањима остао 83. лап.

Пуковник, пилот у пензији
Садик Ташаковић

Годишњица формирања Прве ескадриле НОВЈ

КАД СУ ПОЛЕТЕЛИ ПАРТИЗАНСКИ СПИТФАЈЕРИ

Пилоти
Прве ескадриле
и њихови
наставници

Снимак настао
у далекој Либији

На аеродрому Бенина код Бенгазија у Либији, 22. априла 1944. године, од припадника Прве ваздухопловне базе и групе ваздухопловаца БЈВ, који су се у Африци определили за НОР, формирана је Прва ловачка ескадрила НОВЈ.

Ескадрила је ушла у састав РАФ-а под називом „No. 352 Yugoslav Squadron RAF“, наоружана са 16 ловачких авиона „Spitfire V“. Командни састав ескадриле сачињавали су: командир – мајор Милета Протић; технички официр – поручник Фрањо Лолић, командир одељења (флајта) „А“ – мајор Ратко Јовановић и командир одељења „Б“ – мајор Аркадије Попов.

Већ 29. априла почела је летачка борбена обука Прве ескадриле НОВЈ на аеродрому Лете, близу Бенгазија. Провођена је настава и обука, а сваки пилот је налетео око 100 часова на авионима „Harvard“ и „Spitfire“. Организована је и обука ваздухопловнотехничког састава – авиомеханичара, радио-телеграфиста, оружара, шофера и других специјалности. Ескадрила је по формирању имала 220 људи, 16 авиона и 54 моторна возила.

Прва ескадрила НОВЈ, 16. августа 1944. године, у пуном саставу прелази на аеродром Кане у Италији (код Термолија)

спремна за ратна дејства. По доласку у Италију ескадрила је ушла у састав британског ваздухопловног корпуса „No. 281 wing, Balkan Air Force, RAF“.

Убрзо, 18. августа почиње да борбено дејствује. Потом ескадрила прелази на острво Вис где је уређен аеродром, а 2. септембра 1944. године Врховни командант НОВЈ маршал Тито извршио је смотру ескадриле, када му је рапорт предао мајор Милета Протић.

Извршавајући борбене задатке изнад територије Југославије погинули су: 14. септембра 1944. године мајор Фрањо Клуз, комесар ескадриле, код Омиша (код Сплита); мајор Ратко Јовановић 4. октобра код Маглаја у Босни; 16. октобра мајор Аркадије Попов код места Слано (Пељешац); 19. децембра мајор Милета Протић код Жепча у Босни. Укупно је из Прве ескадриле у НОР-у погинуло десет пилота.

Наредбом Врховног команданта НОВЈ маршала Тита 12. фебруара 1945. године одликована су високим одликовањима 43 пилота из Прве и Друге ескадриле НОВЈ.

При крају рата ескадрила је ушла у састав првог ловачког пука, а потом је састав распоређен у ваздухопловне јединице ЈА.

мр **Златомир Грујић**

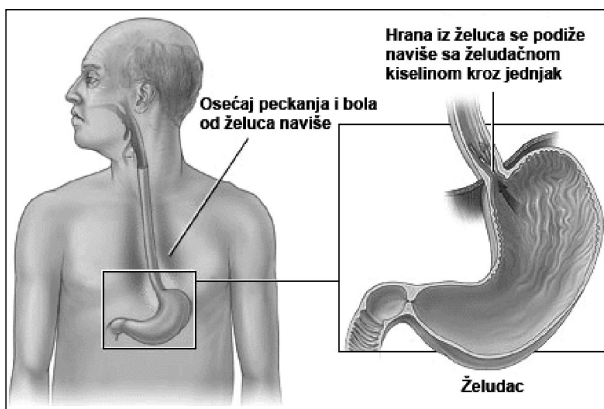

Уређује: мр
сц. др Часлав
Антић

Гастроезофагеална рефлуксна болест (ГЕРБ) и горушица

НЕВОЉЕ СА ХРАНОМ

Све особе које имају горушицу најмање два до три пута недељно требало би да се обрате лекару, јер могу имати гастроезофагеалну рефлексну болест. Дијагноза се може поставити на основу присутних симптома болести, клиничке слике пацијента и одређених дијагностичких метода.

НЕКИ ОД УЗРОЧНИКА ГОРУШИЦЕ

- Неправилна исхрана
- Једење пре спавања
- Гојазност
- Нездраве животне навице
- Лекови
- Трудноћа

Симптоми горушице стварају невоље

Последњих година почела је да се посвећује све већа пажња гастроезофагеалној рефлуксној болести (ГЕРБ), која знатно ремети и смањује квалитет живота модерног човека. Укупан број оболелих од ове болести годинама бележи знатан пораст, нарочито у земљама Северне Америке и у Аустралији. У Европи варира у распону између 10 и 25 одсто у зависности од географског подручја, а већи проценат забележен је у северним деловима Европе, док је у Азији најнижа стопа са свега 10 одсто. У западном свету 22 одсто популације испољава специфичне симптоме болести, осећај горушице и регургитације (невољно враћање желудачног садржаја у једњак и ждрело).

ГЕРБ - гастроезофагеална рефлуксна болест настаје као последица враћања желудачног садржаја у једњак и манифестује се појавом осећаја жарења у пределу иза грудне кости (горушицом), честом регургитацијом желудачног садржаја и отежаним гутањем. ГЕРБ прати запаљење слузокоже једњака, док код тежих случајева може постојати и ерозија једњака. Симптоми који прате ову болест деле се на специфичне и неспецифичне. У специфичне симптоме спадају горушица, регургитација и отежано гутање, док неспецифичне симптоме спадају горушица, регургитација и отежано гутање, док неспецифичне симптоме чине хроничан наддражајни кашаљ, промуклост, новооткривена астма, јак ретростернални (псеудоангинозни) бол, осећај кнедле у грлу, бол у пределу желуца, буђење са осећајем дављења, непријатан задах из уста. Уколико се правилно и на време не лечи, ова болест може довести до озбиљних компликација.

ГЕРБ може бити без ендоскопски видљивих промена на слузокожи једњака, а може бити праћена јасно видљивим запаљењем или оштећењем једњака. Код тежих случајева могу се увидети оштећења попут пептичних стеноза или Баретовог једњака. Такође, код појединих пацијената са тежим обликом могу бити испољени и екстраезофагеални симптоми који захватају ждрело, грклан или плућа.

Када ГЕР постаје ГЕРБ

Гастроезофагеални рефлукс (киселински рефлукс) је нормални физиолошки процес у коме се желудачни садржај поново враћа из желуца ка једњаку без напрезања. Физиолошки рефлукс се јавља ретко, углавном након оброка, веома кратко траје, не оставља последице и скоро никада се не јавља током сна. Доњи езофагеални сфинктер (ДЕС), мишић који се налази на доњем делу једњака, својом наизменичном контракцијом и релаксацијом омогућава пролаз хране и воде из једњака у желудац. Овај сфинктер такође има заштитну улогу и спречава враћање желудачног садржаја у једњак. Када се наруши физиолошка функција доњег сфинктера, а епизоде рефлукса постану учестале и трају по више минута у континуитету, онда говоримо о патолошком рефлуксу или гастроезофагеалној рефлуксној болести. Функција ДЕС-а може ослабити током времена услед различитих фактора. Неадекватно пражњење желудачног садржаја, појава хијатус херније и повећање киселине у једњаку су најчешћи узроци слабења функције сфинктера. Многи лекови могу утицати на појаву ГЕРБ-а. Неки од лекова за снижавање високог притиска (из

групе блокатора калцијумових канала, бета блокатора), затим естроген, прогестефок; нитрати, могу смањити функцију ДЕС-а, док поједини лекови из групе нестероидних антиинфламаторних лекова, антибиотици, бифосфонати, ацетилсалицилна киселина могу додатно надражити мукозу једњака. Конзумирање одређене врсте хране, као што је масна, пречишћена или кисела храна, кофеин, алкохол, цигарете, такође могу додатно допринети смањењу функције ДЕС-а.

Компликације ГЕРБ

Најчешћа компликација ГЕРБ-а је запаљење слузокоже једњака (рефлуксни езофагитис). Код оболелих присутне су и херније хијатуса једњака, а ређе се могу јавити и улкуси на једњаку. Стенозе (сужења) једњака настају након вишеструких запаљења оштећеног дела једњака, при чему се функционално ткиво замењује фиброзним ожиљним ткивом. Стенозе ремете перисталтику тела једњака и њихово присуство може довести до опструкције и отежаног гутања хране или лекова. Као последица дугогодишњег хроничног рефлукса у једњак може доћи до развоја Баретовог једњака, који карактеришу измењене ћелије слузокоже. Код Баретовог једњака плочасто-слојевити ендотел бива замењен цилиндричним интестиналним епителом који показује већу отпорност према киселој средини. Баретов једњак је највећи фактор ризика за развој аденокарцинома једњака. Због тога се особама са овом компликацијом саветују редовне ендоскопске контроле. Код оболелих са честом регургитацијом желудачног садржаја може доћи до аспирације садржаја и развоја разних компликација као што су астма, фарингитис, ларингитис, хронични кашаљ и промуклост, карцином ларинкса. Подаци показују да чак 40 одсто асматицара има позитиван ендоскопски налаз рефлуксног езофагитиса. Код ларингофагеалног рефлукса долази до рефлукса киселине и у грло, при чему долази до инфламације гласних жица и појаве хроничне промуклости. Хронични рефлукс киселине и аспирација садржаја у плућа може довести до аспирационе пнеумоније, а у најтежим случајевима и до плућне фиброзе.

Дијагностика

Све особе које имају горушицу најмање два до три пута недељно требало би да се обрате лекару, јер могу имати гастроезофагеалну рефлексну болест. Дијагноза се може поставити на основу присутних симптома болести, клиничке слике пацијента и одређених дијагностичких метода. Веома је битно урадити детаљну дијагностику пре потврђивања ГЕРБ-а, јер се многи симптоми ГЕРБ-а поклапају са симптомима других обољења као што су пептичка улкусна болест, болести билијарног стабла, неулкусне диспепсије, лековима узроковани езофагитис. Ендоскопија горњег дигестивног тракта (езофагогастродуоденоскопија) је прва метода која се користи за постављање и потврђивање дијагнозе. Током извођења ове методе могуће је извршити и узимање хистопатолошког узорка за анализу. На основу хистопатолошке анализе може се проценити степен и тежина рефлукса, као и ризик од настанка тумора. Уколико је потребно одредити базални тонус ДЕС-а и перисталтику

Другарство не познаје границе

УЗ СОМБОРСКЕ ТАМБУРАШЕ

Треће по реду дружење бивших припадника ЈНА који су службовали у гарнизону Пивка у Словенији одржано је 26 и 27. маја у Сомбору. Пристигло је око 70 добро расположених бивших старешина из Швајцарске, Немачке, Аустрије, Словеније, Хрватске, БиХ, Македоније и Србије. Реч је о официрима и подофицирима свих чинова, почев од обичних војника до генерала. У њиховој пратњи било је и 17 дама.

Сусрет је протекао са пуно емоција, уз добро пиће, храну и сомборске тамбураше.

Како је договорено, нови сусрет биће одржан идуће године у Бијељини.

Сусретање бивших колега још једном сведочи да другарство не познаје границе.

В. Векић

Фармакотерапија и правилна исхрана

Нефармаколошке мере и промена режима исхране су сваког први и основни корак који може дати дуготрајне резултате. Како би се побољшала елиминација желудачног садржаја саветује се промена режима исхране у виду смањења обима појединачних порција хране и повећање учесталости obroka у току дана. Препорука је увести пет мањих obroka у току дана, распоређених у равномерним интервалима. Последњи оброк требало би да буде најмање три сата пре одласка на спавање, како би се избегла регургитација садржаја у току ноћи. Масну и прерађену храну треба избегавати. Кисело воће, поврће, кафу, сок од поморанце, алкохол и никотин који иритирају слузокожу једњака, такође треба избегавати. Особама које имају регургитацију у току ноћи се саветује спавање на узглављу подигнутом 20-30 cm. Саветује се умерена физичка активност бар три пута недељно. Лекове који могу додатно иритирати слузницу треба узимати са доста воде, како би се смањило временски период њиховог задржавања у желуцу. Уколико након две недеље промена начина живота не доведе до побољшања симптома, потребно је обратити се лекару ради увођења лекова у терапију. Главни циљеви лечења ГЕРБ-а су отклањање симптома, заустављање ерозивног езофагуса, смањење учесталости болести и спречавање компликација болести. Код оболелих са повременим и благим симптомима горушице саветује се промена начина исхране уз евентуално увођење лекова. Од лекова се користе најчешће лекови из групе инхибитори протонске пумпе или антагонисти H2 рецептора. О правилној употреби ових лекова, дужини трајања терапије и количини лека обавезно питајте фармацеута у апотеци или се посаветујте са лекаром.

Хируршке интервенције се примењују само у најтежим облицима ГЕРБ-а који не реагује ни на једну фармаколошку терапију. Антирефлуксна хирургија је метода којом се обавија једнак фундусом желуца (фундопликација), чиме се повећава притисак доњег езофагеалног сфинктера.

Мр пх спец **Маријана Поповић**
Извор: Апотека

Могућност за рад војних пензионера

ПОСЛОВИ ОБЕЗБЕЂЕЊА

Компанија Securitas Services doo, део је мултинационалне компаније Securitas AD, светског лидера у индустрији обезбеђења који тренутно своје операције успешно води у 55 земаља широм света, са више од 335.000 запослених. У Србији, Securitas, успешно послује од 2008. године и посебно нам је задовољство да можемо да се похвалимо чињеницом да смо у Србији препознати као лидер и компанија којој своје поверење поклањају најзначајније државне и финансијске институције, ретаил ланци, индустријски привредни субјекти итд... Нашу породицу данас чини више од 4000 задовољних радника, који своју будућност виде у нашој компанији.

Погодности које нудимо запосленима бројне су - почевши од оних које су обавезне према закону (да се сви запослени налазе у сталном радном односу као и да им се поред редовних зарада исплаћују и сви

путни трошкови) па све до могућности за напредак, професионално и лично усавађавање.

Услови за запослење у нашој компанији за позицију службеника физичко-техничког обезбеђења:

- Лиценца за службеника обезбеђења

За стицање лиценце, бивша војна лица су услобођена обуке, уз уверење надлежног органа Министарства одбране да су радили на пословима професионалног припадника у војсци Србије минимум 3 године.

Након положеног стручног испита пред комисијом МУП-а, кандидати стичу услов за подизање лиценце.

Трошак за полагање стручног испита пред комисијом МУП-а сноси наша компанија.

Од документације је потребно:

- Уверење из надлежног органа Министарства одбране

- Лекарско уверење за службеника обезбеђења са или без ношења оружја

- Лична карта

- Држављанство (не старије од 6 месеци)

- Копија дипломе, минимум III ССС (оверена код нотара)

- Уверење из СУД-а

Градови: Београд, Нови Сад, Инђија, Стара Пазова, Чачак, Пожега, Ужице.

Информације путем телефона: 011 2284-050 и 011 2284-051.

SLUŠNI APARATI
NA LEKARSKI RECEPT
POSEBNE POGODNOSTI ZA
VOJNE PENZIONERE!

• VRHUNSKA AMERIČKA TEHNOLOGIJA
• NEVIDLJIVI SLUŠNI APARATI
• PRODAJA NA RATE

BEOGRAD, Sazonova 18a | **NOVI SAD, Vase Pelagića 4**
011/2435-924 | 021/425-370
WWW.SLUSNIAPARATIZONEX.RS

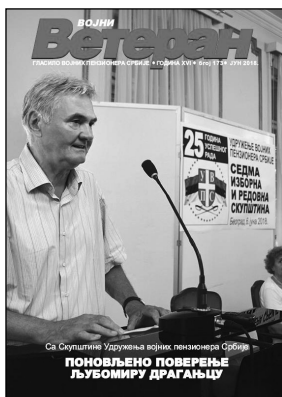

Интерно гласило
војних ветерана

ИЗДАВАЧ

Удружење војних пензионера Србије Београд,
Браће Југовића 19

ЗА ИЗДАВАЧА
Љубомир Драгањац

НАСЛОВНА
СТРАНА:

Звонимир
Пешић

Година XVI. Број 173. ЈУН, 2018.

ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
Звонимир Пешић

ЛИКОВНО-ГРАФИЧКИ УРЕДНИК
Милан Чуљић

СТАЛНИ САРАДНИЦИ
Др Часлав Антић мр Александар
Симоновски, мр Милан Шумоња,
Будимир М. Попадић, Душан Старчевић,
Влада Ристић

ДОПИСНИЦИ

Предраг Добић (Сремска Митровица),
Радивоје Здравковић, (Подгорица),
Будимир М. Попадић (Нови Сад),
мр Александар Симоновски (Крушевац),
Стеван Стојановић (Шабац),
Драган Дабетић (Зајечар)

ФОТОГРАФИЈЕ У БРОЈУ
Будимир М. Попадић М. Чуљић,
дописници и сарадници

УНОС ТЕКСТОВА
Редакција

Лист излази месечно.
Тираж 3.000 примерака
Телефон-факс: 011/322-8076

ШТАМПА
Пан-пласт, Београд

Адреса, Београд, Браће Југовића 19

Ел. пошта: uvps.veteran@gmail.com
Сајт Удружења <http://www.uvps.rs/>

ЦИП –
Каталогизација у
публикацији
Народна
библиотека
Србије Војни
ветеран ИССН
1452-3809

Адвокатске услуге за КВП

БЕСПЛАТНИ САВЕТИ И ПО- ВОЉНИЈЕ ОСТАЛЕ УСЛУГЕ

На основу уговора о пословној сарадњи
закљученог са УВПС, адвокати:

***Ивана Ц. ЈОВАНОВИЋ**, из Београда,
ул. Балканска бр. 18, локал 93 (ТЦ „Ивани-
јум“), тел. 011/2644384 и 064/1735395; Кли-
јенте прима: уторком: од 17.00-19.00 часо-
ва;

***Љиљана ЈАКОВЉЕВИЋ**, из Београ-
да, ул. Чубурска бр.2, Занатски центар
„Пејтон“, тел. 011/2446977 и 064/1427122;
Клијенте прима понедељком, средом и че-
твртом: зими од 17.00 - 19.00 а лети од
18.00 - 19.30;

***Гордана БУЧЕВАЦ СТЕФАНОВИЋ**,
из Шапца, ул. Патријарха Павла бр. 10,
тел. 015/314307 и 064/2328165; Клијенте
прима: четвртом од 18.00 - 19.00 часова

***ВЕСОВИЋ Н. МИРЈАНА** у Београду,
Ул.Шуматовачка бр. 149, суботом од 11-
15 часова и у Крагујевцу – Ул.Светозара
Марковића бр. 19, средом од 15-18
часова. За потребе војних пензионера ови
адвокати обављају следеће правне посло-
ве: давају бесплатне правне савете и пру-
жају све остале адвокатске услуге уз на-
кнаду по важећој адвокатској тарифи ума-
њеној за 20 одсто (адвокати Љиљана Јако-
вљевић и Гордана Бучевац Стефановић),
односно 30 одсто (адвокат Ивана Јовано-
вић). Редослед адвоката дат је по редосле-
ду склапања уговора.

* **ЉИЉАНА ЈАКОВЧЕВИЋ**, улица Ми-
лића Ракића бр. 4 и **СЛАВИЦА ЈАЊИЋ**,
Качићева 53/а, Београд, сваког понедељка
и среде од 17 до 18 часова и по заказива-
њу у Улици Чубурска бр. 8 (до градића Пеј-
тона), као и на телефоне 011/2892-595,
064/8586-510 и 069/1624-244.

УСЛУГЕ ВЕЗАНЕ ЗА САХРАНУ ПРЕКО УДРУЖЕЊА

Уколико користите услуге у вези сахра-
не преко Удружења војних пензионера Ср-
бије требало би да знате да услуге могу ко-
ристити чланови УВПС, чланови њихових
породица, као и сви остали војни осигура-
ници.

Преко Удружења могу се добити комп-
летне услуге везане за сахрану:

- организација и заказивање термина
за сахрану или кремацију,
- упис у матичну књигу умрлих,
- спроводница за пренос покојника,
- штампање посмртних плаката,
- продаја погребне опреме,
- превоз покојника,
- организација војних почаста,
- помоћ око сређивања докумената
пре и после сахране ради регулисања
права чланова породице после смрти
војног осигураника,
- бесплатан долазак у стан породице
преминулог ради договора.

Све додатне информације могу се до-
бити у месним и општинским организаци-
јама УВПС, или директно на тел. 011/8333-
142 и 011/6161-769; 064/1660-423 и
011/3181-812.

ПЕНЗИОНЕРСКО ЋОШЕ

*Почни нови живот ако ниси
задовољан са старим*

*Ако свом животу исцрпиш
старост, веселост, вољност,
животност, остаје ти празна
кућа. Као љуска од нужа.*

*Ако те пријатељи напуштају,
значи да су остали без
пријатељства.*

*Ако навикнеш да ти други крчи
пут и брине о теби,
једног дана ћеш остати очајан,
изгубљен и сам.*

*Ко не уочи најбоље време на
време, може се изгубити у
међувремену.*

*Безгрешност врло чудно звучи,
чак и онима који тешко говоре.*

Драган М. Живаљевић

ВЕОМА ПОВОЉНЕ СТОМАТОЛОШКЕ УСЛУГЕ ЗА ВОЈНЕ ПЕНЗИОНЕРЕ

У склопу сарадње са УВПС, Стома-
толошка ординација „Президент М“,
Звездара, Михаила Булгакова (бивша
Душана Петровића Шанета) 46, са ти-
мом искусних стручњака, војним пен-
зионерима нуди бројне погодности:

Део услуга бесплатно – стоматоло-
шки преглед, консултација и стручно
мишљење,

Остале стоматолошке услуге (проте-
зе, плombe, надogradње и друго), уз
значајне финансијске погодности –
плаћање на рате или са попустом, у за-
висности од врсте услуге.

Доказани тим стручњака нуди **све
стоматолошке услуге брзо, квали-
тетно и повољно.**

Телефони за контакт и информаци-
је: **011/342-7481, 063/214-800, 064/135-
1487.**